

časopis obyvateľov obce Močenok

MOČENOK

Číslo 7-8

júl / august 2010 XVII. ročník

Víťaz festivalu Gorazdov Močenok - Divadlo Dominus Močenok

2. miesto

Detský divadelný súbor

Gašparko z Lendaku

**Gorazdov Močenok 2010
- hlavná cena**

2. miesto

Studio Poetica

pri Divadelnom súbore Daxner v Tisovci

3. miesto
DIK z Čičavy

DDS Bosniačik Teplická n. V.

DS (nie) JE čo dodat'! Nitra

Divadlo ASI Šaľa

Domka Partizánske

DS Matičiar Podzámčok

DS T. Vansovej Rimavská Pila

Shadow of music Turčianske Teplice

Ochotnícky
divadelný súbor
z Opatovej n. V.

STUDIO POETICA
pri DS Daxner Tisovec

OBSAH

Aktuality z obce	4
Napriek hospodárskej kríze sa obci darí	6
Multifunkčné ihrisko nado budlo svoje črtu	7
Poslanecký prieskum	9
Čerpadlá k dispozícii i občanom	10
Skúšky poľovníckych psov	12
Matičný svetový festival slovenskej mládeže	15
Močenskí ochotníci na východe ocenení až troma cenami	19
Gorazdov Močenok - XVIII. ročník	21
Komunita Kráľovnej pokoja vydala knihu	31
Spoločenská kronika	32
Močenčanky na Majstrovstvách sveta vo futbale	34
10. výročie Klubu cvičenieiek pre zdravie	35
Letný turnaj - Hocel Cup 2010 ..	37

KULTÚRNA POZVÁNKA

Obec Močenok a DH Močenská kapela Vás pozývajú pri priležitosti sviatku „Povýšenia sv. Kríža“ na VIII. ročník Dňa obce Močenok, ktoré sa uskutočnia v dňoch 11.-12. septembra 2010 (program - viď. príloha).

BLAHOŽELANIA

V mesiaci júl oslavila krásne životné jubileum naša mamička a babka **Helena Kondrôtová**. Touto cestou jej prajeme veľa zdravia a Božieho požehnania.

Deti a ostatná rodina

V auguste oslavila krásne životné jubileum vedúca Folklórnej skupiny Močenčanka **pani Mária Sabová**.

Do ďalších rokov jej veľa zdravia, lásky, rodinnej pohody a veľa tvorivých nápadov v oblasti ľudovej kultúry prajú členovia FS Močenčanka, pracovníci Kultúrneho strediska Močenok a vedenie obce.

V mesiaci júl sa dožil krásneho životného jubilea 75 rokov močenský divadelný ochotník **pán Jozef Šimko**.

Do ďalších rokov mu veľa zdravia a spokojnosti v kruhu najbližších praje vedenie obce a členovia Divadla Dominus Močenok.

Tanečná skupina STRANGERS v spolupráci s kultúrnym strediskom, Vás pozýva na zápis do tanečnej školy, ktorý sa uskutoční dňa 7. 9. 2010 v čase od 18.30 do 20.00 hod. v priestoroch kultúrneho strediska (kláštora) v Močenku.

Naučíte sa tancovať tanečné štýly...

... HIP – HOP

LOCKIN

POPPIN ...

Bližšie info na t.č.: 0944 007 828

Referendum 2010

Referendum sa vykoná v sobotu 18. septembra v čase od 7⁰⁰ do 22⁰⁰ hod.
s otázkami:

1. Súhlasite s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom zrušila povinnosť fyzických osob a právnických osôb platiť úhradu za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom?

2. Súhlasite s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom rozšírila možnosť prejednat konanie poslancov Národnej rady Slovenskej republiky ako priestupok na všetky priestupky podľa zákona o priestupkoch?

3. Súhlasite s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky ústavným zákonom znižila počet poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na 100 s účinnosťou od nasledujúceho volebného obdobia?

4. Súhlasite s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom ustanovila, že orgány verejnej moci môžu obstarávať osobné motorové vozidlá s obstarávacou cenou maximálne 40 tisíc eur?

5. Súhlasite s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky ustanovila možnosť voliť poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a poslancov Európskeho parlamentu prostredníctvom internetu?

6. Súhlasite s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom vyňala osoby poverené výkonom verejnej moci z možnosti uplatniť právo na odpoved' podľa tlačového zákona?

V obci Močenok sú vytvorené 3 okrsky na konanie referenda:

okrsk č. 1 v Klube dôchodcov na ul. Sv. Gorazda,
okrsk č. 2 v sobášnej miestnosti Obecného úradu,
okrsk č. 3 v Kultúrnom stredisku.

Každý občan evidovaný v aktuálnom zozname voličov v obci Močenok obdržal v auguste oznámenie o mieste, na ktorom bude hlasovať v referende **dňa 18. 9. 2010**. Ten občan, ktorý takéto oznámenie neobdržal, sa môže informovať na obecnom úrade o tejto skutočnosti.

Opärvnení občanom, ktorí nebudú môcť hlasovať v okrsku, v ktorom sú zapísaní do zoznamu, môžu požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu. Žiadosť podáva občan alebo ním splnomocnená osoba v úradných hodinách obce. Občan hlasuje po preukázani sa preukazom totožnosti v danom okrsku. Na hlasovacom lístku označí znamienkom „X“ odpoved' na otázky v predstavenom rámečku a hlasovači lístok vhodí do schránky na hlasovanie.

Ing. Ján Valek
prednosta obecného úradu

Nedostatok financií v samosprávach

V médiach sa v ostatnom období objavili informácie o finančných problémoch miest a obcí, ktoré vznikli výpadkom vyplácania podielových daní z ministerstva financií, ktoré každoročne napínajú rozpočty samospráv. Nedostatok peňazí tak už v polovici roka väzne ohrozuje chod obcí a miest na celom Slovensku.

„Na základe oznamenia daňového úradu vieme, že už teraz, za mesiac jún, dostaneme zo štátneho rozpočtu z podielových daní iba 11 tisíc eur, pričom zálohová plата podľa schváleného rozpočtu Slovenskej republiky mala byť vo výške 80 tisíc eur. Tento rozdiel sa prejavil za 1. polrok v tom, že obec dostaťa o viac ako 100 tisíc eur menej, ako mala dostať na základe schváleného rozpočtu,“ informoval nás o situácii prednosta obecného úradu Ing. Ján Valek. „V tejto veci mimoriadne zadalo aj Regionálne združenie miest a obcí Nitrianskeho regiónu, kde som sa zúčastnil za našu obec a región,“ – doplnil informácie starosta obce Ing. Marián Borza. – „Problematiku sme na zasadnutí podrobne prediskutovali a v tejto súvislosti bola spracovaná výzva štátnym orgánom, ktoré zabezpečujú prísnus finančných prostriedkov pre nevyhnutný chod samosprávy obce.“ Vedenie obce sa tak už niekoľko mesiacov zaobrába pripravou opatrení, ktor-

rími bude možné znížiť negatívny dopad nedostatku financií na chod obce. Priebežne monitoruje stav príjmov a výdavkov a operatívne prijíma opatrenia na plynulý chod všetkých zariadení a organizácií napojených na rozpočet obce. „V prvom rade bude obec zabezpečovať z vlastných príjmov prevádzku obecného úradu, prevádzku maternej a základnej školy, odvoz smeti, úhrady za elektrickú energiu a plyn,“ – menoval priority prednosta Ing. Valek. – „Medzi nevyhnutné výdavky, ktoré musí obec realizovať, patria aj splátky úverov, nákup pohorných hmôt alebo vyplácanie miezd zamestnancom. Celkové mesačné výdavky na bežnú prevádzku obce tvoria od 120 do 150 tisíc eur.“ Šetrenie vo všetkých oblastiach pocitia útvary obce i zariadenia, ktorých zriadovateľom je obec. Vedenie obce však nepredpokladá, že by sa mohol naplniť najhorší scenár, teda kolaps obce. „V prípade negatívneho dopadu na rozpočet obce máme pripravené konkrétnu opatrenia, ktorými budeme musieť eliminovať výpadok v podielových daniach. Tento výpadok vieme v priebehu druhého polroka 2010 riešiť takým spôsobom, že obmedzíme rozvojové aktivity obce, ktoré sú plánované pre tento kalendárny rok,“ uzavrel tému starosta obce Ing. Marián Borza.

najbližšom období plánujú ešte nárijeti panely tribúny a lavičky.

• Počas júla bol pracovníkmi obce realizovaný obnovovací náter na soche svätej Trojice. Súsošie bolo vplyvom poveternostných podmienok v zlom stave, preto bolo potrebné obnoviť na ľom náteru, aby sa zachovalo v čo najlepšom stave aj pre budúce generácie.

• V polovici júla bolo rozšírené prepojenie cesty na strete ulíc Chalupy a Mlynská. Spojoviac asfaltový pruh je často využívaný šoférmi aj pešimi chodcami na prechod do vedľajšej ulice. Vedenie obce uznalo potrebu asfaltový pruh ešte rozšíriť a zjednodušiť tak odbodenie z Mlynskej do Chalúp a naopak.

• Regionálny úrad verejného zdravotníctva odobral v júni vzorky vody z artézskych studní v našej obci. Podľa výsledkov laboratórnych vyšetrení vzorky voda z artézskej studne pri reštaurácii Elsa využíva v stanovených laboratórnych ukazovateľoch požiadavkám na kvalitu vody určenej pre ľudskú spotrebú. Rovnako je voda využívajúca pre ľudskú spotrebú aj v studni Sýky II.. Voda zo studna Sýky I. (studňa so žľabom) však v stanovených podmienkach nevyhovuje požiadavkám na vodu určenú pre ľudskú spotrebú a preto sa jej konzumácia až do odvolania neodporúča.

Multifunkčné ihrisko nadobudlo svoje črty

Práce na budovaní multifunkčného ihriska v areáli základnej školy pokračovali v letných mesiacoch. Prvú časť prípravných a stavebných prác realizovala obec. „Prvú fázu prác obec robila vlastnými kapacitami hlavne preto, aby sme ušetrili finančné prostriedky. Realičovalo sa vyhotovenie podložia pod samotné ihrisko, ďalej práce pozostávali z výkopových prác, umiestnenia kabeláže, samotnej vrstvy makadamu a umiestnením obrubníkov. Následne prevzal stavbu od obce dodávateľ prác, ktorý na diele pracoval podľa zmluvy,“ informoval nás zástupca starostu obce Juraj Lenický, ktorý dotáciu na

ihrisko vo výške 39. 832 Eur (1.200 tis. Sk) vybavil.

Dodávateľom prác sa stala po štandardnom výberovom procese spoločnosť Sport Real z Nitry, ktorá sa zaobrába realizáciou podobných športovísk už niekoľko rokov. „Práce spočívajú v pokladke umelého trávnika, následnej zasypávke kremičitým pieskom a potom montáže mantinelového systému, bránon, futbalových a ochranných sietí vrátane basketbalových konštrukcií. Tieto práce obnášali časový horizont rádovo 7 až 10 pracovných dní, čo zna-

mená, že do konca mesiaca august už boli tieto práce ukončené,“ informoval o postupe realizácie stavby samotného ihriska konateľ spoločnosti Sport Real Nitra Ing. Roman Moravčík.

Znamená to, že na začiatku školského roka 2010/2011 bude viaččelové ihrisko určené na futbal, hádzanú, volejbal a tenis s kompletom vybavením pripravené na používanie. Počas školského vyučovania bude využívané základnou školou, popoludní a cez víkend bude k dispozícii širokej verejnosti.

Rekonštrukcia cesty v Úzkej ulici

Niektoľte miestne cestné komunikácie v našej obci dlhorocným používaním a stavebnými zásahmi počas budovania inžierskych sieti mimoriadne utrpeli na kvalite. Vznikli v nich množstvá výtlkov, prepadnutých miest alebo odlomených časti povrchového asfaltu. Jednou z ulíc, kde bol asfaltový koberec vo veľmi zlom stave, bola aj Úzka ulica. „Obec každrove vyčleňuje na opravu miestnych komunikácií čiastku okolo 15 až 20 tisíc Eur. Tohto roka sme vzhľadom na zlý technický stav miestnej komunikácie v Úzkej ulici spracovali návrh na väčšie opravy. Z tohto dôvodu bola po schválení v rámci 1. zmeny rozpočtu tátó akcia zrealizovaná. Už niekoľko rokov boli totiž v tejto ulici problémom nielen s technickým stavom vozovky, ale aj s odvodom dažďovej vody,“ oboznámi nás s problematikou a jej riešením starosta obce Ing. Marián Borza.

V uplynulých dňoch dodávateľ prác spoločnosť Strabag, ktorá bola víťazom verejného obstarávania, realizovala rekonštrukciu povrchu a v niektorých častiach aj pokládku nového povrchu približne 700 metrov dlhej cestnej komunikácie. Ulica bola počas samotných asfaltérskych prác pre auta neprejazdná. „Na rekonštrukciu tejto ulice bol navrhnutý asfaltový kryt hrúbky 5 cm. Predtým bolo treba podvŕtať kanalizačné poklopy, komunikáciu sme výčistili, urobili sme asfaltový spojovaci postrek a na to kladieme asfaltovú vrstvu, ktorú zhotujieme hutniacimi valcami,“ informoval nás o postepe prác stavbyvedúci spol. Strabag Jozef Jarabka. Obyvateľom tejto lokality nevadil ani niekoľkodňový ruch a dopravné obmedzenia prijaté z dôvodu prebiehajúcich prác na rekonštrukciu cesty. „Pekná cesta, spokojná som s ňou, ale bolo by treba vylešiť aj odtok dažďovej vody a množstvo nákladných áut, čo tadiaľ chodia,“ – povedala nám obyvateľka lokality Helena Hornáková. „Ja sa tešíš, že sa tu budem môcť korčľovať, bicyklovať a hrať,“ tešila sa z krásnej rovnej novej cesty škôlkarka Lenka Benčíková.

„Určite to bude lepšie, lebo tie výtlky už boli nenormálne veľké,“ skonštatoval Štefan Benčík. „Bolo to tu ako jazerá, nedalo sa tu chodiť, boli tu stále mláky a

my sme každé ráno metlou odhadzovali vodu, aby sme aj my neboli stále blatovi a špinaví, takže sa tešíme a d'akujeme,“ vyzadila za všetkých podľačovanie Lenka Benčíková.

Finančné náklady na rekonštrukciu povrchu komunikácie dosiahli 32 tisíc Eur. Cesta je od 29. júna prejazdná v plnej šírke a slúži nielen obyvateľom danej lokality. „Po dobudovaní tejto akcie obec svojpomocne obnoví rigoly, ktorými bude odvádzaná dažďová voda, hlavne v tej strednej časti, kde sa zlievajú vody z Borzagoša a Úzkej. Podobné problémy máme aj iných častiach obce, takže postupne budeme riešiť odvod dažďovej vody z miestnych komunikácií aj v ďalších lokalitách obce,“ informoval nás starosta obce Ing. Marián Borza.

Riešenie odpadových vôd – povinnosť alebo iniciatíva...

Likvidácia odpadových vôd sa stále viac dostáva do popredia vzhľadom k ochrane životného prostredia ako neoddeliteľnej súčasti života ľudí.

Podľa platného zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v siedlovinách odvetviach v znení neskorších predpisov je stanovená povinnosť pre vlastníkov nehnuteľnosti, na ktorých vznikajú odpadové vody, pripojiť takéto nehnuteľnosti na verejnú kanalizáciu, ak v obci, kde sa nehnuteľnosť nachádza, je táto zriadená. Táto povinnosť sa nevztahuje na vlastníkov nehnuteľnosti, ktorí už majú povolenie od príslušného orgánu štátnej správy na iný spôsob nakladania s odpadovými vodami. Za iný spôsob nakladania s odpadovými vodami sa považuje povolenie na osobitné užívanie vód v rámci domácej čistiarne odpadových vôd.

V našej obci bola skolaudovaná a daná do užívania kanalizácia, ktorá pokrýva takmer celú obec, čím sa vytvorili podmienky na odvádzanie odpadových vôd.

Na komplexné riešenie odpadu vytvára tlak i legislatíva Európskej únie, na základe ktorej konajú i jednotlivé členské štáty. Jednoducho to znamená, že každý producent odpadu musí tento odpad likvidovať podľa vytvorených podmienok v súlade s platnými predpismi. V našej obci je možnosť vývozu odpadových vôd riešiť pripájaním sa na kanalizáciu resp. vývoz odpadových vôd na základe žiadostí a úhrady služby obcou.

Na pripojenie sa do verejnej kanalizácie bude v súvislosti s legislatívou i ekonomickými podmienkami pôsobiť štát, v ktorého mene konajú Obvodný úrad životného prostredia a tiež i prevádzkovateľ kanalizácie Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. OZ Nitra.

Na spoločnej porade prevádzkovateľa kanalizácie, Obvodného úradu životného prostredia v Šali a obci okresu Šaľa boli dohodnuté postupy, ako budú realizované kontroly pripojenia sa na kanalizáciu a návrhy na ďalšie riešenia subjektov, ktoré nepreukážu likvidáciu odpadových vôd v súlade s legislatívou.

V súčasnej dobe je aktuálny i problém

napojenia zrážkových vôd na kanalizáciu.

Na základe nadmerných dažďových zrážok v mesiacoch máj a jún 2010 upozorňujeme producentov odpadových vôd, ktorí majú na kanalizáciu pripojenie i odvádzanie zrážkových vôd, že Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. bude túto skutočnosť kontrolovať. Odpojenie odvodu zrážkových vôd do verejnej kanalizácie je potrebné realizovať do 31. 8. 2010. Po tomto termíne prevádzkovateľ pristúpi k fyzickej kontrole jednotlivých odberárskych miest s tým, že v prípade zistenia napojenia zrážkových vôd bude postupovať v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. t. j. uplatňovanie sankcií.

Zároveň treba konštatovať, že ten kto nebude likvidovať odpadové vody v súlade s platnými predpismi, skôr či neskôr na túto skutočnosť doplatí, v akom rozsahu, to ukáže čas. Aby tieto dopady neboli reálne, je lepšie iniciatívne reagovať na možnosť riešiť situáciu s odpadovými vodami v súlade s legislatívou a predpismi.

Na Balajke sa kolaudovalo

Presne 1. júla sa konala kolaudácia prvej budovanej časti novej ulice v lokalite Balajka. Kolaudoval sa vodovod a kanalizácia. Kolaudačného konania sa zúčastnili zástupcovia dotknutých strán a dozorujúcich štátnych orgánov – obce, stavebného úradu, investora, dodávateľa prác, zástupcov úradu životného prostredia a správy cest.

S budovaním predmetnej stavby sa začalo ešte v uplynulom kalendárnom roku a stavba bola z pohľadu funkčnosti dohotovená už v októbri. „V októbri ešte nebola známa nivela cesty, preto sme dielo nemohli ukončiť úplne na kompletným osadení poklopov na scháty a hydranty,“ – informoval nás o postupe prác Ing. Ján Kulhavý, zástupca dodávateľa prác, spoločnosti Terratechnic s.r.o. Bratislava. „Po realizovaní cesty sa znova dalo nastúpiť na pokračovanie v prácach, čiže k dnešnému dňu je dielo

komplet ukončené, prevádzkyschopné a funkčné.“

Účastníci konania sa podrobne zoznámili s projektovou dokumentáciou aj fyzickým stavom diela priamo v teréne, aby

mohli posúdiť kvalitu realizácie a jeho spôsobilosť na spustenie do prevádzky. „Stavba kanalizácie a verejného vodovodu je ukončená. Je to v poriadku, až na nejaké teoretične úpravy,

ale k tomu bude ešte následná kolaudácia cestného telesa, takže stavba je v poriadku a nič nebráni vydaniu kolaudačného rozhodnutia z našej strany,“ konštatovala vedúca oddelenia zložiek životného prostredia Obvodného úradu Životného prostredia v Šali Ing. Eva Zlatosová. „Účastníci konštatovali, že stavba bola vykonaná v súlade s projektovou dokumentáciou a je zrealizovaná tak, aby mohla byť odovzdaná do užívania. Občania, ktorí v tejto lokalite začali

s výstavbou svojich rodinných domov, sa môžu postupne napájať na tieto inžinierske siete. Predpokladám, že po dnešnom konaní nadobudne kolaudačné rozhodnutie pravoplatnosť v stanovených zákonných lehotách a začiatkom augusta sa môžu občania začať reálne napájať,“ doplnil starosta obce Ing. Marián Borza.

Dalšie kolaudačné konanie sa bude pravdepodobne realizovať v blízkej budúcnosti – kolaudovať sa bude cestné teleso. Ešte v tomto kalendárnom roku by malo pokračovať aj budovanie ďalších inžinierskych sietí – vedenie obce plánuje do konca roka realizovať v tejto lokalite vybudovanie rozvodov elektrickej energie.

V uplynulom období iniciovali poslanci obecného zastupiteľstva realizáciu poslaneckého prieskumu. Poslanecký zbor pred časom schválil vybudovanie kamerového systému v obci a systém monitorovania diania v obci je už približne rok v prevádzke. „Inicoval som tento poslanecký prieskum, aby sme to videli v skutočnosti, či ten kamerový systém funguje tak, ako sme si predstavovali a či to bola dobrá voľba, že nerozširovať rady obecnej polície, ale skôr istť do tohto kamerového systému,“ vyjadril sa k téme poslaneckého zastupiteľstva Peter Kohút. „Problematika prevádzky kamerového systému, ktorý v našej obci funguje prakticky jeden rok, je pravidelnou tému pracovných poriadkov starostu obce, kde náčelník obecnej polície informuje o výstupoch zo tohto systému, respektívne o problémoch, ktoré sa vyskytujú počas prevádzky,“ informoval nás starosta obce Ing. Marián Borza. Poslanci sa na jednom zo stretnutí v rámci prieskumu zišli v podvečerných hodinách, aby si overili kvalitu záznamu obrazu aj počas zhoršených svetelných podmienok, zistili, či je monitorovaný dostatočný počet miest v obci, alebo či je záznam kvalitný. „Skonštatovali sme, že niekde sme našli technické problémy, ktoré sa týkali prenosu alebo uchovávania

dát. Neboli tam veľké technické problémy, ale našli sa,“ komentoval výsledky prieskumu poslanec Kohút. „V uplynulom období pracovníci chránenej dieľne zistili nedostatky pri práci s ka-

Poslanecký prieskum...

merovým systémom. Vypadával zdroj, strácal sa obraz, alebo bol nedostatočný signál. Tieto zistenia sme tímovoili dodávateľovi, ktorý sa zaviazal odstrániť ich do určitého termínu,“ doplnil informácie náčelník obecnej polície Vladimír Soroka. „Boli zistené nedostatky kamerového systému, ktoré predovšetkým spočívali v tom, že v obci nastal široký rozvoj wifi pripojenia, kde sa začali pripájať rôzni bežní užívatelia. Táto sieť je už preto značne zanesená rôznymi pásmami. Vznikli tým problémy v komunikácii medzi jednotlivými kamerovými bodmi a z tohto dôvodu

sme zvýšili pásmo z 2,4 GHz na 5 GHz, čo je pásmo, ktoré nie je zahŕňané a v tomto pásmu už neboli žiadne problémy,“ ozrejmil situáciu aj jej riešenie dodávateľ kamerového systému, konateľ spoločnosti GTK Tech Šafa Kamil Gofjar. Po niekoľkomesačnom používaní systému začali pracovníci dodávateľskej firmy realizovať aj garančné prehliadky, servis a kontrolu systému, ktorý nastavia presne podľa požiadaviek užívateľa. „Systém bude ďalej fungovať bez problémov. Väčšina prípadných nedostatkov, ktoré vznikli budú poveternostnými vplyvmi - pootočením antén a podobne, bude nastavená a vyladená tak, aby to fungovalo ešte spoľahlivejšie, čo je

samozrejme, v rámci servisu a údržby, takže zo strany obce by nemalo prísť ani k nejakým ďalším výdavkom,“ doplnil Kamil Gofjar. Poslanci sa stretnú v rámci prieskumu a kontroly kamerového systému ešte minimálne jeden raz, aby skontrolovali odstránenie nedostatkov v prevádzke systému a tému uzavreli.

Teplo a problémy s ním spojené

Priebeh počasia v ostatných dňoch a týždňoch potvrdzuje, že letá sa v miernom podnebnom pásme stávajú čoraz teplejšimi. Napríklad minutotýždňové teploty, ktoré vysoko presahovali 30 stupňov už predstavovali nebezpečenstvo pre ľudské zdravie. Väčšina doospelých si nebezpečenstvo uvedomuje a preto sa snažia slinku, pokiaľ je to možné, vyhýbať. „Snažim sa radšej ráno skôr niečo porobiť a potom cez obed sa osviežiť vo vode, v chládku, alebo som vo vnutri a potom idem von zase až večer a porobiť, čo treba v záhrade alebo okolo domu,“ prezradil nám svoj reprezentant, ak sa nedáť týrať teplom Marián Horváth. „Ja sedím doma v chládku a až večer idem von,“ pridal s podobným názorom aj Imrich Dúč. Rovnako múdro tropické horúčavy obchádzajú aj Helena Vörösová: „Idem von skôr ráno, nakúpim a potom až večer, ved' ani v záhrade teraz toho netreba až tak veľa robiť a pre nás starších to už nie je dobré, v takomto teple aby sme chodili po záhrade.“ Vy-

soké teploty zvyčajne spôsobujú problémy najmä starším ľuďom, pacientom s kardiovaskulárny ochorením alebo osobám trpiacim na vysoký krvný tlak. Osobitnou skupinou sú deti, ktoré milujú slinku a vodu, ale samé nedokážu odhadnúť nebezpečenstvo prehriatia. „Detský organizmus obsahuje v porovnaní s doospelým viac vody, takže aj je hálkivejší na stratu tekutín. V extrémnych horúčavých treba tekutiny pravidelne dopĺňať, dbať na to, aby sa deti nezdružiavalí priamo na slinku, aby neboli v neveraných

miestnostiach,“ upozorňuje pediatrička MUDr. Ol'ga Páleníková. „Radil by som spoluobčanom, aby si dávali veľký pozor, hlavne aby dodržiavalí pitný režim,“ – pridal sa aj praktický lekár MUDr. Anton Karlubík. – „Znamená to, že treba veľa piť. Piť treba najmä tekutiny, ktoré obsahujú veľa iontov, teda veľa soli, čiže najmä minerálne vody a aj iné stolové vody. Je doležité nevypríť naraz veľa tekutín, pretože ak sa napijeme veľa naraz, už samotné to vypitie vyvoláva potenie a to nechceme, čiže treba piť po troche a často.“ Pacienti, ktorí sa liečia na kardiovaskulárne choroby, by sice nemali soliť, ale v extrémnych horúčavách by si malí presa len dopriať trošku viac soli, lebo telo potenom stráca množstvo soli a sol organizmu potrebuje, keď jej nemá dostatoč, človek sa cíti zle, je malátny a má sklon ku kolapsu.

K letu patrí teplo a k teplu zasa dovolenky pri vode. Aj napriek dodržiavaniu rádu lekárov o pitnom režime a ochladzovaní organizmu sa komukolvek môže stať, že ho spáli slinko. Lekári radia v žiadnom prípade nezanedbávať ochranu kože opálovacími prípravkami s ochranným faktorom. „Nespáliť sa! Na to si treba dať pozor,“ – dôrazne upozorňuje kožná lekárka MUDr. Jana Vnuková. – „Opakovane spomienie môže viest' neskôr k vzniku zhľubných nádorových ochorení na koži. Niekoľkonásobne zvýšená expozícia slnečným žiarením zvyšuje riziko vzniku rakoviny kože.“

Nebezpečenstvo, i kedy nie také veľké ako pri spálení kože, na nás organizmus číha počas dovoleniek aj vo vode. Dermatológovia jednoznačne pre ľudskej pokožku odporúčajú ako najvhodnejšie prírodné kúpaliská alebo vodné plochy so zabezpečeným vysokým štandardom hygieny. „Čo sa týka kúpalísk, tam hrozí najmä na termálnych kúpaliskách nebezpečenstvo vyššieho rizika nákazy vírusovými ochoreniami – to sú klasické kurie oká alebo plesňové ochorenia, ktoré sú časté hlavne na stupajach alebo v med-

ziprstí nôh,“ doplnila informácie MUDr. Vnuková. Predchádzat’ neprijemným kožným ochoreniam môžeme najmä používaním preuvieku alebo topánok do vody, utieraním sa zásadne iba do svojho uteráka a zvýšenou hygiénou po opusení bazéna. Ak sa napriek všetkým opatreniam stane, že si niekto z dovolenky privezie nechcený suvenír v podobe kožného ochorenia alebo príliš spálenej kože – čo najskôr by mal navštíviť lekára. Ak sa však stane, že sa niekto počas pobytu vonku prehreje, je mu zle z tepla, alebo je dehydratovaný je potrebné konáť okamžite.

„Pacienta treba posadiť, alebo dať ležať do chladnejšej miestnosti, nie celkom chladnej, ale na pocit prijemnej a treba mu, samozrejme, zabezpečiť dostačujúci príjem tekutín,“ hovoril o prvých krokoch pri odstraňovaní problémov s prehriatím MUDr. Karlubík.

„Ak dôjde k tomu, že je prehriatie dieťa a má teploty, treba ho dať do chladnej miestnosti, zmerať mu teplotu, ktorú treba prípadne znížiť bežnými antipyretikami, ktoré mamičky poznajú – paralemom, brufenom, nurofenom a podobne. Ak má dieťa aj iné ťažkosti, je napríklad malátné, alebo sa prejavujú iné chorobné znaky, potom je potrebné vyhľadať lekársku pomoc,“ doplnila informácie najmä pre rodičov malých detí MUDr. Páleníková.

Veľmi všeobecné pravidlo pre tropické dni teda zníe – vyhýbať sa priamemu slinu a dodržiavať pitný režim.

Čerpadlá k dispozícii i občanom

Príroda sa počas uplynulých dní s nami opäť zahrala. V noci z nedele na pondelok 27. júna sa prihnala búrka, počas ktorej v krátkom čase spadlo niekoľko milimetrov zrážok, ktoré predošlými dažďami ubitá pôda nedokázala vstrelať. Z tohto dôvodu sa opäťovne objavili u niektorých občanov obce problémy s dažďovou vodou, ktoré sa vedenie obce snaží operatívne riešiť. „Začiatkom týždňa bolo potrebné pomáhať občanom

hlavne v Ulici Štúrovej, kde boli zaplavene suterénné priestory a miestna komunikácia. Pracovníci obce technikou, ktorú máme k dispozícii odstránili náanosy bahna a operatívne umyli miestnu komunikáciu. Taktiež čerpacou technikou pomáhali riešiť odstránenie vód zo zaplavenej priestorov,“ informoval nás počas nasledujúcich dní starosta obce Ing. Marián Borza. Voda narobilá neprijemnosti aj obyvateľom v iných

lokalitách, keď sa im dosta do pivníc, garáží, revíznych šácht alebo zostala stáť v záhradách. „Zobudilo ma to o 3 ráno, počula som v pivnici buchot, tak som sa išla pozrieť a voda bola až na schodoch. Ráno, keď som vyšla na chodník, vedela som, že je zle, ale nemyslila som si, že to bude až také – všade bola nielen voda, ale aj bahno! Nahlásila som to na obecný úrad aj do poist'ovne,“ povedala nám nešťastná obyvateľka Nitrianskej ulice Terézia Štefanovičová.

Obec mala doteraz k dispozícii iba ľahkú techniku vhodnú na čerpanie vody - traktor s cisterňou a požiarnické auto. Vedenie obce v týchto dňoch zabezpečilo ešte dve plávajúce čerpadlá, ktoré dokážu rôzne zaplavene priestory vyčerať rýchlo a účinne. „Tieto čerpadlá sú k dispozícii v útvaru služieb v obecnom úrade a každý občan, ktorý má potrebu vyčerať takúto vodu môže nahlásiť svoju požiadavku na obecný úrad, či už v podstate alebo sekretariatu starostu obce. Vieme účinne zasiahnuť a pomôcť

každému občanovi,“ doplnil informácie starosta Ing. Borza. Obe čerpadlá na spaľovací pohon obsluhujú pracovníci obce a postupne podľa poradia nahlásenia čerpadľu vodu u obyvateľov obce. Prednosť pred vonkajšími priestormi, sa možme, dostávajú pivnice a suterény domov.

„Chcem poprosiť občanov o trpežlivosť, nemôžeme všetkým vyhovieť okamžite, postupujeme tak, ako sú nahlásené požiadavky,“ požiadal starosta o trpežlivosť.

So zaplavenými vnútornými alebo vonkajšími priestormi nehnuteľnosti a pozemkov úzko súvisia aj úpravy terénov v obci. „Obec operatívne spracúva program, ktorým zabezpečíme vyčistenie rigolov, prieplustí a podobne tak, aby sme vedeli zabezpečiť plynulé odtekanie všetkých vôd, ktoré zaplavujú komunikácie alebo pozemky. Verím, že občania, ktorí svojou činnosťou spôsobili to, že rigoly sú zanesené a boli upravené na verejnú priestranstvá sa presvedčili o tom, že existencia týchto rigolov bola opodstatnená. Obec bude opakovane rišiť obnovenie rigolov,“ doplnil starosta Marián Borza.

V súvislosti s priebehom počasia uplynulých týždňov sa v mnohých obciach a mestách vyskytol problém s premožením komárov. Túto situáciu rešilo vedenie obce v spolupráci s Obvodným úradom a Šali. Na základe toho bola v druhej polovici mesiaca jún situácia vyriešená postrekom komárov v intraviláne našej obce.

Malotraktory na cestách...

Obyvateľia našej obce - väčšinou záhradkári - sa každoročne najmä o možnosť obhospodarovať svoje záhradky a políčka pomocou drobnej techniky. V kurze sú najmä malotraktory, ktorých majitelia bývajú často na opačnom konci obce a do predmetnej záhradky alebo na pole sa musia dostať po cestných komunikáciach. „Mám malotraktor a používam ho väčšinou na záhradke, chodím na ňom do vinice, odviezť obilie alebo kukuricu. Mám ho v dobrom technickom stave a mám na jeho prevádzku aj povolenie, platím zaň aj daň,“ pochválil sa dobre udržiavaným pomocníkom Michal Vereš. „Ja to používam na odvoz odpadu – buriny, konárov zo stromov a podobne. Nikdy v živote to nemalo ŠPZ-ky a kým sme boli okres Nitra, mal som každý rok platnú výnimku na cesty,“ povedal nám Kazimír Kollár. Problematicu pohybu malotraktorov na cestách v obci nám vysvetliť riaditeľ Okresného riaditeľstva policijného zboru v Šali kpt. Mgr. Roman Révay: „Na jazdu po miestnych komunikáciách v obci môžu občania Močenku využiť svoje traktory, ktoré by mali byť schválené technickým osvedčením na premávku po pozemkých komunikáciach, s tým, že môže ísť o jednoosé alebo dvojosé traktory. Mnohí záhradkári vlastnia najmä spomínané jednoosé alebo jednonápravové traktory typu Vari systém, ktoré nie sú vybavené evidenčným číslom, čiže ŠPZ-kou. Napriek tomu je pri dodržaní určitých podmienok možné, aby s nimi

majitelia jazdili po cestách 3. triedy a miestnych komunikáciách, aké sa nachádzajú aj v našej obci. „Tieto traktory by mali mať technické osvedčenie, ktoré nadobudli ich majitelia pri zakúpení týchto strojov u predajcu. Keď by takéto osvedčenie nemali, treba si zadovažiť príslušné technickú dokumentáciu, aby im technické osvedčenie mohlo byť vystavené Obvodným úradom, odborom dopravy v Šali,“ informoval nás riaditeľ OR PZ kpt. Mgr. Roman Révay.

Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v žiadnom prípade nedovoľuje jazdiť po cestnej komunikácii vyššej triedy ako tretie malotraktorom, ktoré v záklone spadajú do kategórie „zvláštne motorové vozidlá“. Konkrétnie v našej obci sa však nachádzajú iba cesty tretej triedy a miestnych komunikáciách. „Pri traktorech, ktoré si občania sami skonštruuju alebo zmontujú z nejakých dielov, ku ktorým sa dostanú neviem akým

spôsobom, teda podomácky vyrobené malotraktory v žiadnom prípade nesmú ísť po cestných komunikáciách. Prepravovať ich možno iba na prívesnom vozíku,“ doplnil riaditeľ kpt. Révay. Túto relativne zlú správu pre majiteľov vlastnoručne vyrobených traktorov vyuvažuje tá, že dvojnápravové pracovné stroje označované aj ako malotraktory pochádzajúce od priemyselných výrobcov, sa môžu zúčastniť cestnej premávky na cestách tretej triedy a miestnych komunikáciách. „U týchto strojov sa tiež vyžaduje technické osvedčenie od výrobcu. Pri zakúpení každý jeden majiteľ by mal mať od výrobcu alebo od predajcu, ktorý tento traktor predával, nejaké technické osvedčenie od toho malotraktora, ktorý používa a týmto by sa mohol preukázať orgánom policajného zboru,“ objasnil možnosti kpt. Roman Révay. Osobitnou kategóriou sú veľké poľnohospodárske traktory, ktoré podliehajú povinnej evidencii a majú pridelené aj vlastné evidenčné číslo – takéto stroje majú vstup na cestné komunikácie povolený zo zákona, obmedzenie je iba v tom, po cestách ktorých triede sa môžu pohybovať.

Stručne zhrnuté – ak vlastníte jedno alebo dvojnápravový traktor spolu s príslušným technickým osvedčením – môžete sa s ním presúvať po cestných komunikáciách v našej obci. Ak vlastníte malotraktor vlastnej výroby – nemá čo robiť na ceste, prepraviť ho môžete na potrebné miesto napríklad pomocou prívesného vozíka za auto.

Začiatok žatvy na močenských poliach

Poľnohospodári vyšli do polí na začiatok tohtoročnej žatvy v pondelok 12. júla. Začali s tohtoročným zberom úrody repky olejnej a obilin. V zberovej zrelosti sú už všetky parcely repky olejnej, ktorú močenské poľnohospodárske družstvo pestuje v tomto roku na ploche 530 hektárov. „Oproti minulému roku sa nám žatva oddialila zhruba o tých 12-14 dní.

Merne dobré, myslím si, že úroda by nemala byť zlá. Ak nám bude počasie priať, repku by sme mohli pozberať v priebehu 4 dní,“ konštatoval agrónom Poľnohospodárskeho družstva v Močenku Zdeno Braun. Na parcele, ktorú sme navštívili, pracovali 3 kombajny spolu s niekoľkými traktormi, ktoré pozberanú úrodu priebežne odvádzali. Na ďalších parcelach zberalo úrodu ešte 5 brigádických kombajnov. „Kombajny kosiaplynule. Straty sú podľa mňa výnimocne malé, ale pretože tu pracujú skúsení kombajnisti,“ – pridal svoj názor jeden z pracovníkov družstva Miroslav Slamka. „Horúčavy by mohli trocha klesnúť, ale pršať by zatial nemuselo, až keď zoberieme repku, potom by to bolo dobre.“

Močenskí poľnohospodári musia v tomto roku v

znamky zberovej zrelosti aj niektoré parcely pšenice, ktorej je spolu 1 460 hektárov a následne o niekoľko dní dozreje aj približne 550 hektárov jačmeňa. „Dúfam, že žatva sa nám nepreruší, aby sme mohli pokračovať, ak nám to počasie dovolí, v jednom kuse. Tieto slnečné dni nám vyhovujú, lebo budeme môcť robiť zrejme aj dlhšiu večer a hlavne začínať skôr ráno, lebo rosy nám nástup na polia oddáľujú a tým sa žatva predĺžuje,“ – žalal si pekné počasie na nasledujúce dni agrónom Zdeno Braun. V prípade ideálneho počasia by poľnohospodári mohli zber všetkých obilín ukončiť začiatkom augusta.

Čo sa týka prognóz nebudem predbiehať – iba dnes sme začali, ale porasty sú po-

žatve pozberať úrodu z približne 2 500 hektárov pôdy. Okrem repky už vykazujú

Skúsky poľovných psov

Druhý júnový víkend patril v extraviále našej obce farbiarskym skúškam poľovných psov. Podujatie organizácia zastreší Slovenský poľovnícky zväz v úzkej spolupráci s domácimi združeniami Močenský háj a Zálesie. „Nachádzajú sa tu rôzne plemena od jazvečíkov, kopovov až po labradorov. Všetky tieto plemena patria do skupiny malých a robia skúšky na poľovnú upotrebitelnosť na dohľadávanie srnečej zveri,“ – informoval nás kynologický referent OK SPZ v Šali Ján

Plenta. – „Myslím, že psy sú pripravené a budeme ich hodnotiť podľa platného skúšobného poriadku, ktorý vydal ÚV SPZ.“

Farbiarskych skúšok sa v Močenku zúčastnilo 17 psov so svojimi majiteľmi alebo psovodmi z regiónov od Krupiny až po Záhorie. Počas dopoludnia absolvovali niekoľko disciplín, ktoré boli hodnotené v celkovom výsledku. „Na farbiarskych skúškach malých plemien sú určité disciplíny. Hlavnu je disciplína tzv. pofarbená stopa, ktorá musí byť mini-

málne 12 hodín stará a podľa nej psy hľadajú zver,“ informoval nás hlavný rozhodca podujatia Baltazar Molnár. Ďalšími disciplinami bolo odloženie psa, ktorý musí

diť. Hlavne treba trpezlivosť pri tom, lebo každý psík je inakší, každý potrebuje niečo iné,“ – jednoducho opísal prácu so svojím štvrnochým miláčikom jeden z majiteľov

zostať na mieste odloženia psovodom, sledenie, kľud po výstrele a počas celých skúšok sa hodnotila aj poľudnosť všetkých zúčastnených psov. „Trošku sa mu treba venovať, nejaké prechádzky absolvovať, povely, do prírody treba s ním cho-

skúšaného psa Tomáš Šišulák z Dubovej. Päťtač rozhodcov počas niekoľkých hodín skúšok prísně hodnotila všetkých adeptov. Psy aj ich psovodi boli na podmienky skúšok pripravení a preto všetkých 17 psov uspelo a skúšky zvládli úspešne.

Historický výskum v našom kostole

So začiatkom posledného júnového týždňa sa v interieri farského Kostola sv. Klementa začali realizovať prvé kroky na rozbahnutie reštaurátorského a historického výskumu, ktorý by sa mal začať realizovať od 1. júla 2010. Oba výskumy predchádzajú plánovanej obnove celej stavby.

„Sú to podmienky, ktoré nám stanovil krajský pamiatkový úrad a musíme ich splniť, aby sme dostali povolenie k obnove nášho farského kostola,“ uviedol nás do problematiky správca farnosti vdp. Jozef Černák. V priestoroch kostola bolo na základe povinnosti uskutočniť výskum postavené lešenie pre lepší prístup výskumníkov aj do vyšších časti

klenbovej stavby. Po skončení približne trojtýždňového výskumu sa bude môcť lešenie z priestorov kostola demontovať. Výsledky výskumu budú pamiatkovým úradom aplikované do povolenia, ktorým úrad umožní rekonštrukčné zásahy do budovy a do pokynov, podľa ktorých sa bude musieť riadiť obnova jednotlivých časťí stavby.

„Povolenie rekonštrukcie na základe týchto výskumov je smerodajné, alebo na základe toho sa potom odvíja ďalší proces. Chceli by sme oslovíť kompetentné úrady a žiadať peniaze z eurofondov na rekonštrukciu celého kostola. V prvom rade je dôležité zrekonštruovať strechu, alebo odtiaľ sa všetko začína, keď

nie je dobrá a kvalitná strecha, tak nemá zmysel maľovať kostol alebo robiť iné práce v interieri,“ spresnil správca farnosti vdp. Černák informácie.

Napriek tomu, že kostol je doslova preplnený lešeniami, program svätých omší sa ne-

mení a kostol, aj keď v obmedzenom režime, nadále slúži veriacim. „Chcel by som poprosiť veriacich, aby boli trpežliví, aby vnímali túto situáciu ako nevyhnutnosť, pretože bez týchto krokov sa nedá ist' ďalej pri obnove tejto pamiatky.“ žiadal o zhovievavosť páni farár. Budova kostola bude zrejme obnovovaná postupne – tak ako budú rekonštrukčné práce dovoľovať finančne podmienky. V prípade, že by postupná obnova kostola trvala aj niekoľko rokov, podobný výskum, aký sa realizuje teraz, už nebude potrebné vykonať. Jeho výsledky sú platné desiatky rokov – časom sa totiž nemenia fakty o pôvodných omietkach, maľbách, výzdobe chrámu a ich stave.

Reštaurátoriský výskum v Kostole sv. Klementa

Reštaurátoriský výskum v Kostole sv. Klementa, o ktorom sme vás informovali pred jeho realizáciou, je potrebné zrealizovať ešte pred rekonštrukciou objektu kostola. Od začiatku júla sa mu venujú niekoľkí reštaurátori. Postupne sa na rôznych miestach zamerali na farebné úpravy stien stropov a iných povrchov, aby zistili, ktorá z vrstiev je pôvodná a ako vyzerala.

„Začali sme robiť sondážny výskum, ktorý sa skladá z vyrobenia sond priamo na mieste a zistenia pôvodnej farebnej úpravy stien, malieb alebo ozdob. Už na začiatku nám bolo jasné, že zrejme tu toho veľa nenájdeme, pretože po tých prvých sondách sa neučovali žiadne pôvodné výmalby,“ – informoval nás o prebiehajúcom výskume akademický maliar a reštaurátor Vojtech Mýtník. – „Museli sme urobiť viacero overovacích sond, ktoré by mali potvrdiť alebo vyvrátiť tento stav.“ Niekoľko dní v interieri kostola pracoval tím reštaurátorov. Reštaurátorka Zuzana Grainerová sa rozhovorila o svojej práci: „Táto práca je veľmi zaujímavá, ale veľmi náročná. Ludia, ktorí nás vidia pri práci, hovoria, že toto by chceli robiť. Asi by to však nikdy nechceli robiť, pretože by museli

ložiť do výšok, pracovali by v chlade a prachu. Napriek tomu všetkému mne sa tá práca páči a musím povedať, že je nazaj zaujímavá, lebo sa dostenam tam, kde sa nedostanú druhí ľudia.“

Po prvej fáze výskumu sa uskutoční ďalšia časť, ktorá spočíva v označení a očislovani jednotlivých vrstiev, ktoré sa počas výskumu našli a odberie vzoriek na rozboru. Z doterajšieho výskumu, žiaľ, zatiaľ vyplýva, že po veľkých stavebných zásahoch v roku 1927, kedy sa pristavovali bočné lode kostola a kompletné sa rekonštruovali aj interiéry kostola, boli pôvodné omietky a maľby veľmi dôsledne odstránené. „My sme boli vtedy deti, nevieme skoro nič,“ – spomína si na pristavovanie lodi kostola v roku 1927 deväťdesaťročná Mária Sedláčková. – „Boli tam lešenia, čo si pamätám a chlapí ani neviem, akí tam robili, ani starý pán Kompas a nejakí tunajší murári, to už neviem naozaj. Vtedy tam boli ešte len male stromčeky a chodievali sme tam pásť husi.“

„Po skončení výskumu musíme spracovať dokumentáciu z reštaurátoriského výskumu a návrh na reštaurovanie, kde doporučíme pamiatkovému úradu, čo ďalej s týmto priestorom. Pokiaľ sa tu

nenájdú žiadne historické vrstvy, ktoré by sme my, ako reštaurátori mohli reštaurovať, tak zrejme rozhodnutie zostane na pamiatkovom úrade, ktorý rozhodne o ďalšom postupe,“ informoval nás o ďalších krokoch akademický maliar Vojtech Mýtník. Kladný postoj majú k výskumu v kostole aj veriaci z farnosti, hoci ich to trochu obmedzuje počas svätych omší. Jozef Kútney, ktorého história Močenčanom mimoriadne zaujíma, je rád, že sa výskum uskutočňuje: „Som rád, že sa robí výskum, lebo treba tento náš kostol trošku preklepať, dostať sa mu pod kožu, pretože ten posledný vyhorel v roku 1760 a stál na inom mieste. Tento súčasný kostol je však pre nás, Močenčanov, ešte taký, dá sa povedať neprebehádaný aj keď má viac ako 200 rokov.“

Celkové výsledky reštaurátoriského prieskumu budú známe až o niekoľko týždňov. Následne potom sa farský úrad ako žiadateľ o rekonštrukciu budovy dozvie stanovisko reštaurátorov aj pamiatkového úradu k tomu, či bude potrebné niektoré časti kostola reštaurovať alebo nie, aj o tom, akým spôsobom by sa mohla realizovať rekonštrukcia budovy.

Po nábreží konik beží v po- daní súboru Ludovít Štúr z Melbourne.

„Naša obec bola vybraná medzi obce, ktoré sa po- dieľali na uskutočnení jednodňového programu pre týchto Slovákov,“ – informovala nás predsedníčka Matice slovenskej v Mo- čenku Mgr. Jolana Lenčé- šová. „Program sa veľmi

dobre vydaril, v našej obci bol podporovaný obcou a MO MS v Močenku. Zúčastnili sme sa aj štafety odovdovania stuhy ako matičného po- zdravu. To, že sme sa mohli spojiť s obcami Pol'ny Kesov a Mojmirce a takto uvítať viac zahraničných súborov, je podľa mňa veľký prínos.“

Časti podujatia v Moj- mirovciach sa zúčastnila aj

riadička Domu Matice slo- vennej v Nitre Ing. Mária Mihálková: „Chec sa po- d'akovat' za túto nádhernú príležitosť, aby sme mohli my všetci vidieť tieto krásne zvyky, obyčaje, kroje a tak si priopomínuť vlastné dedič- stvo našich otcov. Z celého srdca sa chcem pod'akovat' obci Močenok a všetkým tým, ktorí tento program

pripravili s obrovskou lás- kou.“

Zaujímavý a bohatý pro- gram Svetového matičného festivalu v satelitných obciach sa skončil neskoro večer, pri- čom zábava ďalej v Poľnom Kesovej aj Mojmirovciach po- kračovala ľudovou veselicou. Zahraniční účastníci festivalu mali pripravený program aj na nasledujúce dni.

Divadlo Labyrinth rozprávok

Divadelný krúžok patriaci pod Školské stredisko zá- ujmovnej činnosti Slniečko uvedol v závere školského roka pre svojich pedagógov a spolužiakov premiéru divadla „Labyrinth rozprávok“. Hru tvoril kolektív autorov – v prvom rade režisérka hry a zároveň učiteľka Mgr. Lenka Vovolková a svoju troškou do mlyna prispeli aj členovia

celkom spontánne autenticky zahrali, takže im mohli di- váci uveriť,“ opísala vznik predstavenia režisérka Mgr. Lenka Vovolková. Hra je o mladých ľuďoch, študentoch, z ktorých jedna časť tvorí tak- zvanú bandu, spoločenstvo, ktorého prvoradý záujmom je nerobiť nič a v žiadnom prípade sa nevenovať učeniu. Druhú časť tvorí Sára a jej ka-

Po konflikte medzi oboma skupinami, kedy sa pobije Ben s Jojom a ostatnú mu rozkopú knihu, sa začnú diať zvláštne veci, ktoré riešia najmä Sára a Ben. Členovia bandy sa premenia na rozprávkové by- tosti a vrátiť im ich pôvodné životy dokážu len odmietaní biffoši – Sára s Benom. „Veľmi sa mi to páčilo, bolo to super. Neviem, čo mám k tomu dodať, jednoducho ne- mám slov,“ pochvaľoval si predstavenie Lukáš. „Bolo to pekné, snažili sa,“ pridal sa aj Samo. „Bolo to zaují- maiev, najmä tie rozprávkové bytošti,“ vychádzala z divadla spokojná ďalšia z diváčok.

Mladí herci si bez problémov rozdelení úlohy a ľažkostí im nerobilo hrat' ani záporné roly. „Keď sme začinali, tak paní učiteľka navrhla postavy, ja som si vybral toho biffoša,“ tešil sa zo svojej úlohy pred- staviteľ biffoša Bena Pater Vereš. „Ja som veľmi spo- kojný s tým, že hrám takúto postavu. Hrám radšej takéto

postavy, také zo zlej bandy a tak,“ bola spokojná s pridelenou postavou Veronika Vrabcová. Publikum zložené zo žiakov školy pozorne sledovalo hru a spontánne reagovalo, čo pozitívne hodnotili aj mladí herci. „Hralo sa mi dobre, publikum bolo fajnovo. Vypadli nám trochu texty, ale nevadí, bolo to v pohode,“ usmievala sa po première mladá herečka Silvia Lovásová. „Mohlo to byť aj lepšie, ale dobre sa to hralo,“ bola stručná predsta- vitelka Sáry Katka Kohútová. Spokojná s výkonmi hercov bola aj režisérka a učiteľka v jednej osobe Mgr. Lenka Vovolková: „Myslím, že to zvládli celkom dobre, sú šikovní, strašne zlati. Niečo možno vynechali, ale to sa bežne stáva. Boli suproví, za to im d'akujem.“

krúžku. „Veci, ktoré boli z rozprávky, som písala sama, ale tie reálne veci, ktoré vedeli deti zahrať, vziať sa do nich, si robili samy. Úvod a záver

mará Ben, ktorý má najradšej štúdium a knihu. Obaja stojia, samozrejme, na druhej strane bariéry, hoci Sára by sa rada dostala do tejto spoločnosti.

Deviataci sa lúčili so základnou školou

Dňa 28. júna 2010 sa zo základnej školy lúčilo 53 deviatok. Rozlúčková slávnosť sa konala v budove je- dálne a školského klubu. Odchádzajúci deviataci na ňu pozvali vedenie školy, svojich triednych učiteľov a pedagógov, ktorí ich počas deviatich rokov učili. „Opäť odchádza d'alsí ročník deviatok, ktorých sme pripravili do života, verím, že dobre a že sa v ňom uplatnia. Je nám za nimi veľmi smutno, pretože toto boli žiaci, s ktorými neboli nikdy žiadne problémy, naopak boli vždy

ochotní pomôcť, priložiť ruku k dielu,“ skonštatovala so smútkom v hlase ri- aditeľka školy Mgr. Gabriela Lovás- ová. „Mala som už niekoľko tried, ale neviem, či ēste vobec niekedy najdem takúto úžasnú partiu. To boli deti, ktoré nefrhlali, nereptali, dalo sa s nimi do- hodnúť, dali si mnohé veci vysvetliť. Skutočne mi budú veľmi, ale veľmi chýbať,“ netajila smútok ani triedna 9.a Mgr. Dana Čermáková. So smútkom v hlase sa so svojimi žiakmi lúčila aj ďalšia triedna učiteľka Mgr. Petra Čan-

čová: „Toto sú moji poslední deviataci, pretože s nimi končí moja profesionálna kariéra. Môžem povedať, že to boli najlepšie deviataci, akých som kedy mala. Budem na nich veľmi dlho spomínať a myslieť, pretože to boli veľmi milé a zlaté deti.“ Odchádzajúcim žiačom sa v úvode rozlúčkovej slávnosti priho- vorila riadička školy Mgr. Gabriela Lovásiová, za všetkých žiačov vyjadria pod'akovanie za starostlivosť a obeta- vost' všetkých pedagógov Miroslava Sýkorová. Deviataci pre svojich spolu-

žiakov a učiteľov pripravili program, na ktorom sa spoločne zabavili – zostrih fotografií z detstva a rôznych spoločných akcií. Spoločne si aj zaspievali. Neskôr sa všetci zábavili na tanečnom parkete a sledovali aj časť futbalových majstrovstiev. Mnohí zo žiakov si však uvedomovali, že sa končí jedna z ich životných etáp a budú musieť začínať na novom mieste, v novej škole.

„Bude mi smutno zo spolužiakmi, ale hádam si najdem nových kamarátov a zvykнем si,“ povedal nám Erik. „Je mi strašne ľuto, že odchádzam, lebo sme super partia. Chodila som sem 2 roky do školy, od osmičky, ale všetkých mám rada. Teším sa aj na strednú, ale také

zážitky, aké sme zažili tu už podľa mňa nezažijeme,“ pridala Monika. „Spolužiakov budem aj dalej stretnať, takže veľmi za tým nesmútim. S vásčinou z nich budem chodiť do školy, takže teraz mi nie je smutno,“ skonštatoval Lukáš. „Z jednej stránky sa aj tešíme, ale bude mi ľuto za spolužiakmi,“ zosmutnila Lenka. „Som rád, že vychádzam zo základnej školy a s kamošmi sa budem stretnať aj nadalej,“ doplnil Andrej. Hoci sa vedenie školy a najmä triedni učitelia so svojimi žiakmi lúčili ľazko, do ďalšieho života im priali iba to najlepšie. „Týmto deťom zo srdca želám veľa úspechov na ich ďalšej životnej dráhe,“ stručne ale srdceňne popriala všetkým riaditeľkám školy

Mgr. Gabriela Lovásová. „Prajem im veľa zdravia, lebo to je najdôležitejšie, potom nech sa každému darí na strednej škole a aby zostali takí, akí sú dnes – to znamená rozumní a inteligentní, prosté im prajem len to najlepšie“ začala Mgr. Čermáková. „Ja želám každému jednému z obidvoch deviatych tried, aby sa im v živote vždy podarilo to, po čom budú túžiť, aby sa ich profesionálny rast dosiaľ na čo najvyššiu úroveň a aby sa im v živote veľmi dobre darilo,“ uzatvorila tému Mgr. Čančová.

Rozlúčková slávnosť sa skončila vo večerných hodinách a deviataci sa so základnou školou definitívne rozlúčili v stredu 30. júna dopoludnia.

Koniec školského roka 2009-2010

Kalendárny rok sa prehopol do svojej druhej polovice a to pre žiakov základných a stredných škôl vždy znamená koniec školského roka a krásne dva mesiace zaslúženého odchodu. So školským rokom sa slávostným nástupom rozlúčili aj žiaci a učitelia močenskej základnej školy. Všetkých pritomných na nádvori medzi pavilónmi školy privítala zástupkyňa riaditeľky školy Mgr. Eva Čierniková,

k tomu prirátam ďalších vyše 80 detí, ktoré prospej veľmi dobre, teda nemali trojku, tak môžeme byť na našu prácu hrdí,“ – tešila sa o úspechov žiakov riaditeľka školy Mgr. Gabriela Lovásová. – „Ža všetko patrí obrovská vd'aka rodičom, že spolupracovali so školou, učiteľom za to, že žiakov pripravovali a mojim milým deťom, dovolím si to takto povedať, za to, že sa snažili.“

nejší žiaci školy, ktorí seba, školu aj obec počas celého školského roka reprezentovali v predmetových olympiádach, na rôznych súťažach alebo v športe. Boli ich viac ako dve desiatky. Potom sa žiaci rozložili do tried, aby si z rôznych triedných učiteľov prevezali vysvedčenia. Mnohí z nich boli spokojní, ale našli sa aj takí, ktorí by sa v budúcom roku radi zlepšili. „Mal som samé jednotky, s tým som spokojný. Páčili sa mi aj krúžky, aj ostatné, čo sme sa učeli, aj pani učiteľka bola milá,“ skonštatoval spokojne Samko. „V piatom ročníku sa budem trochú viač snažiť,“ robil si plány Patrik. „Chcem sa stále zlepšovať, aby som

deň školského roka vynikajúco letnú náladu a množstvo plánov na prázdninové dni. „Najradšej by som sa celé leto hrala vonku,“ povedala nám Pat'ka. „My sa budeme kúpať,“ pridal sa Adrika. „Moja mamačka chce, aby sme išli na chatu a ešte sa budeme kúpať,“ skonštatovala Sabinka. „Pôjdem s babkou do Talianka a s rodičmi na chatu,“ prezradil plány na prázdniny Filip.

Rodičia tiež nenechali nič na náhodu a program na prázdniny sa snažili zadeľať podľa príania a záujmov svojich ratolestí. Niektorí pripravili deťom v posledný deň školského roka opekačku, ďalší majú naplánované spo-

ktorá žiakov oboznámila s organizačnými pokynmi dôležitými pre ukončenie školského roka 2009/2010 a začiatok nasledujúceho školského roka. Všetkým žiakom sa prihovorila riaditeľka školy Mgr. Gabriela Lovásová, ktorá sa im podčakovala, za celoročnú snahu a popriala krásne prázdniny. „Zo 459 detí prosperovalo s vyznamenáním 229 detí, čiže viac ako 50%, keď

V ďalšej časti sa najmä prítomným žiakom, ale aj učiteľom a ostatným pracovníkom školy prihovoril správca farnosti vdp. Jozef Černák a starosta obce Ing. Marián Borza, ktorí im poprial pekné prázdniny, aby nabrali nové sily do ďalšieho štúdia. V rámci slávostného ukončenia školského roka si z ruk riaditeľky školy a starostu obce prevzali ocenenia aj najšikov-

mala až do 9. ročníka samé jednotky,“ povedala nám jednotkárka Dianka. Celú debatu o známkach zaklíncoval svojím výrokom druhák Šimon: „Bolo to ľahké, stačilo sa iba učiť.“ Žiaci mali v posledný

deň dovolenky, prázdniny v zahraničí, alebo u príbuzných.

Do školských lavíc opäť zasadnú žiaci po 63 dňoch odchodu vo štvrtok 2. septembra 2010.

Letné tábory v základnej škole

Prázdňinové aktivity v základnej škole počíračovali aj počas týždňa od 12. do 16. júla, kedy sa naraz konali dva letné tábory. Jedným z nich bol letný tábor Obojživelník, ktorý viedli vedúci Mgr. Zuzana Borecká a Mgr. Daniel Čiernik. Rovnako ako v prvom turnuse tohto tábora bol oň záujem aj teraz – zúčastnila sa ho 15 detí, ktoré majú záujem o šport, hry alebo prácu na počítači. Najväčší úspech mala, samozrejme, návšteva kúpaliska, streľba zo vzduchovky alebo cvičenie na kruhoch.

Druhým táborm bol letný tábor pod názvom Kamoš neleňoš, ktorý viedli vedúce Mgr. Zuzana Horňáková a Lýdia

Lenččšová. „Snažili sme sa tento tábor robiť tak, aby tu bolo veľa kreatívnych výtvarníckych činností, aby si niečo sami vytvorili, zapojili vlastnú fantáziu a druhá časť tábora je športová – rôzne športové aktivity, výžitie v okoli,“ informovala nás o náplni letného tábora Mgr. Zuzana Horňáková. Počas celého týždňa vedúce pre žiakov pripravovali zaujímavé činnosti, ako je maľovanie tričiek, výroba ozdobných magnetiek, šállok, podnosov a podobne, ktoré boli rovnomerne striedené so športovými činnosťami – návštěvu kúpaliska, hrami v prírode alebo zaujímavými aktivítami v telocvični. „Ja som sem prišiel kvôli tomu, že tu budeme všeličo vyrábať“ a že to bude zábava,“ povedala nám Karolína Lenická oblečená v krásnom vlastnoručne namaľovanom tričku. Deti sa s radostou zapájali do všetkých činností – kreatívnych aj športových, medzi ktorými si našli svoje oblúbené činnosti, naučili sa mnoho nových techník alebo vyskúšali nové druhy športov. „Najviac sa mi líbilo, keď sme boli na počítačoch a na kúpalisku,“ skončovala Katka Pilarová. „Mne sa najviac páčila šálka so srdiečkami, ktorú

sme robili,“ pridal sa Šimonko Boháč. „Mne sa najviac páčilo, keď sme si vyrábali tričká a podšálky,“ doplnila Eliška Sabová. „Aj mne sa najviac páčilo, keď sme ozdobovali šálky a ešte keď sme robili podšálku z CD-čka,“ skončoval Danko Kútne. „Je tu zábava, máma veľa nových kamarátov a ešte k tomu vyrábame všeličaké zaujímavé veci,“ tešila sa z dobrého programu v tábore Karolína Lenččová.

Letná taborová aktivity sa v základnej škole skončila v piatok 16. júla. Celá škola opäť ožije džavotom močenských detí až v septembri 2010.

Letný tábor Obojživelník

So začiatkom prázdnin sa v priestoroch základnej školy v našej obci rozbehla letná taborová činnosť. Ako prvý sa konal letný tábor Obojživelník zameraný na šport a hry. „Už som raz bola v tábore, ale tento je športový, v športovom som ešte nebola,“ povedala nám Barbara. „Prišiel som sem, lebo sa tu chcem zabávať, nechcem celé leto stráviť iba sám, chcem niekde chodiť, mám tu aj kamarárov, plávame,“ pridal sa Slavo. „Ja som sa sem prihlásila, lebo som si myslela, že to bude zábavné. A je to zábavné,“ dodala Jasminka.

Tábor trval 4 dni v čase od 6. do 9. júla a viedli ho skúsení pedagógovia Mgr. Zuzana Borecká a Mgr. Daniel Čiernik.

„Pre deti sme pripravili rôzne športové súťaže, streľbu zo vzduchovky, turnaje vo futbale aj vo vybíjanej. Na konci dostanú diplomy a odmeny. Poniekto ri sa prihlásili už aj na ďalší turnus,“ oboznámil nás s príbližnou náplňou práce v tábore Mgr. Čiernik. „Robili sme aj základný plavecký výcvik, takže trošku sa učili aj neplavci plávať. Pripravili sme detom hry vo vode, lovili puky, boli sme aj na plavárni. Voda a streľba zo vzduchovky ich asi najviac zaujali,“ doplnila Mgr. Borecká.

23 detí vo veku od 6 do 10 rokov absolvovalo počas štyroch dní nabitých rôznymi činnosťami množstvo zaujímavých aktivít, ktoré boli dokonale prispôsobené ich veku a záľubám. „Najviac sa mi páčí, že sme sa kúpali a hrali sme futbal,“ pochvával si Timotej. „Strieľali sme zo vzduchovky, hrali sme futbal, ping-pong a ešte sme boli aj na počítačoch,“ pridal sa Šimon. „Mám tu kamarátky a

všeličko sa hráme. Naučila som sa tu aj strieľať,“ potvrdila, že v tábore je fajn zábava Laura. „Ja som sa naučil cvičiť na kruhoch,“ tešil sa Slavo. Janka si zasa pochváľovala kúpanie v Horných Salibách a Petóho futbal. Jasminka bola trochu sklamáná, že sa jej nedarilo vzduchovku triať a plechovky, ktoré boli terčmi, ale s táborm bola veľmi spokojná. „Ja cez prázdniny nemám doma čo robiť a keď už ide o to, mám tu kamarátov, bratranca a hŕame sa tu spolu,“ ukončil debatu o tábore Samo.

V závere pobytu v miestnom letnom tábore deti dostali od vedúcich tábora účastnícke diplomy a odmeny za snahu a šikovnosť.

Močenskí ochotníci na východe ocenení až troma cenami

Divadlo Dominus sa počas druhého májového víkendu zúčastnilo s hrou Matka 18. ročníka Celostátného festivalu divadelných hier s dedinskou tematikou v Trebišove. Prestížny festival hostí každý rok niekoľko divadelných súborov, ktorí sa uchádzajú o víťazstvo v tejto súťaži, pretože majú vo svojom repertoári zaradenú hru od slovenského autora. V konkurencii 8 ďalších divadelných súborov sa Močenčania so svojou hrou predstavili ako poslední v poradí.

„Táto hra je naozaj silne emotívna a v našom slovenskom prostredí určite užitočná,“ – povedal po odohraní predsedu poroty Lubomír Šárik. – „Táto inscenácia poskytuje veľký priestor pre psychologickú kresbu postáv. Okrem hlavnej predstaviteľky sú aj party ostatných hercov nemenej dôležité i keď plachich pritomnosti je na jasviku menšia.“ Vysoko hodnotili predstavenie aj diváci v sále. „Herecké výkony boli úplne úžasné. Matka bola taká presvedčivá, že

to bolo 2. miesto, tešíli sme sa na to prvé, ale myslím, že môžeme byť aj tak veľmi radi, pretože porota nás ocenila aj v ostatných kategóriách a dostali sme aj divácku cenu, takže ja verím, že do budúcnosti máme veľké šance,“ konštatóval jeden z hercov Tomáš Danko. „Bolo trošku teplo, to bolo asi aj citíť, boli sme ustaní v toho tepla. Dobre sa nám hralo, len čo nás troška mrzí, že za nám víťazstvo ušlo. Sme na 2. mieste, to je úspech, ale pomysíši sme na víťazstvo,“ bol trochu sklamaný ďalší z hercov Marek Mesároš.

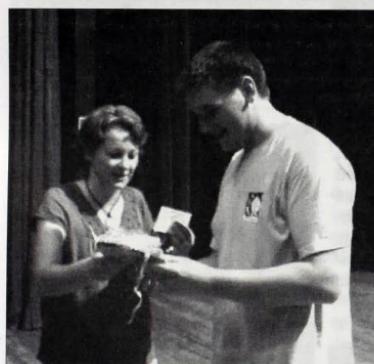
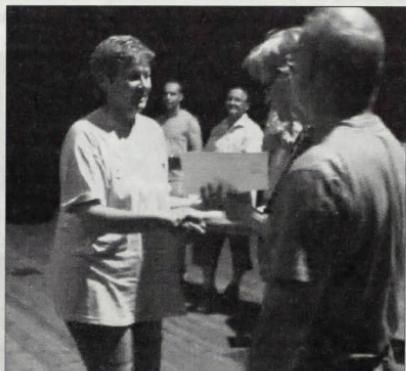
Dalšie udeľované ceny nepatrieli súborom, ale jednotlivcom. Ocenenie za najlepší ženský herecký výkon si odnesla Antónia Plevková za postavu matky v rovnomennej hre. „Ja som veľmi

šťastná, teraz to ešte akosi neviem predýcháť, samozrejme, d'akujem všetkým mojim spoluhercom, pánoni režisérovi, bez ktorých by som to určite nebola dokázala tak zahrať, ako som to zahrala,“ vyjadriala sa tesne po prebratí ceny Antónia Plevková. „Je to na porotoch, ktorí majú plné právo rozhodnúť o tom, kto bude prvý a nám sa už stalo dvakrát, že sme boli druhí. Nie je to zlumiestnenie, ale nie je to najlepšie umiestnenie, ktoré som si predsa vzal,“ – konštatóval režisér hry Vladimír Sadilek. – „Dominus získal cenu diváka, to znamená, že sa môže odborná porota stať na

zádnej kolko chce, divák je človek, ktorý je objektívny a vie si vnútorne určiť hodnotu každého predstavenia. Mňa cena diváka nadchla a veľmi im pekne d'akujem, lebo oni prečitali, čo bolo základným mottom matky, to je tá duša a srdce, ktoré ona rozdáva.“

„Členovia divadla Dominus sa snažia naštudované hry vždy predstaviť čo naj-

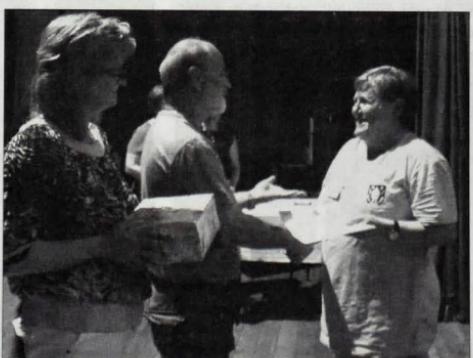
väčšiu počtu divákov. Preto sa okrem hrania pre verejnosť zúčastňujú aj množstvo divadelných prehliadiok

ja som mala zimomriavky a musela som sklopit' oči, aby som sa nerozplakala. A tí bratia boli tiež veľmi presvedčiví,“ povedala tesne po predstavení jedna z diváčok. „Som veľmi milo prekvapený, veľmi sa mi to páčilo. Herecké výkony sa mi páčili a celá hra, všetko bolo tak dobre zosúladnené,“ dodal divák Jozef. Trojčlenná porota po odohraní a rozboroch všetkých súťažných divadelných predstavien určila poradie víťazov v rôznych ocenovaných kategóriách. Močenské divadlo Dominus si z podujatia odneslo až tri ceny. Divadelný súbor sa s hrou Matka umiestnil na druhom mieste a zároveň získal cenu divákov, čo znamená, že sa zo všetkých hier divákom páčil najviac. „Sme trošku sklamani, že

a súťažných festivalov, kde čerpajú nové inšpirácie a drahocenné skúsenosti. Jedným z nich bol i festival v Trebišove, kde sme získali najviac ocenení z prítomných súborov (9 súborov). Veľmi sa tomuto úspechu teším i napriek tomu, že súbor sa umiestnil na druhom mieste. Chcem sa podľať hercom, ktorí do toho vložili množstvo námahy v týchto horúcich dňoch a v ľačas. Nenachádzam dosťatočne úprimné slová vďaka našim sponzorom – manželom Dankovcom, ktorí nám hradili dopravu do Trebišova. Úprimne Vám, Marika a Ondrej, d'akujem!“ nešetriala vďakou vedúca kulturného strediska Gabriela Borzová.

Další súťažný festival čaká divadlo Dominus na domácej pôde. Už o niekoľko týždňov sa totiž predstaví s Matkou počas festivalu Gorazdov Močenčok.

Počas agapé vo vinohradoch program pre všetky generácie

Daždivé počasie ovplyvnilo program viacerých podujatií. Pán farár Dp. Jozef Černák musel kvôli tomu preložiť aj

nedelu 13. júna konečne nepršalo a do chotára sa vybralo niekoľko stoviek veriacich z Močenku.

tradičnú sv. omšu, ktorú každoročne slávime pri Kaplnke sv. Urbana vo vinohradoch. V

Po sv. omši, ktorú slúžil páns farár, sa však domov neponáhali. Prijali pozvanie na

„agapé.“ Bolo to pohostenie po sv. omši. Chlapci túto tradíciu zachovali už niekoľko rokov. Po sv. omši koštivali svoje vína. V tomto roku rodičia pridali aj program pre deti. Pripravili malé pohostenie a opekanie špekačiek.

Pán farár si s deťmi zaspieval „ukazovačky“ a animátorky s nimi súťažili. Nechýbali odmeny a dobrá nálada. Deti i tí skôr narodení zostali pri kaplnke niekoľko hodín a to i napriek otvoreným komárom.

Peter Sýkora

Rekonštrukcia v Gorazdove

Pripravy na 18. ročník Celonárodného festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok, ktorý sa konal od 26. júla do 1. augusta, počas júlových dní vrcholili. Obec ako hlavný organizátor zastrešoval väčšinu aktivít spojených s konaním podujatia.

„Obec zabezpečovala komplexné všetky materiálne, technické aj personálne potreby celého podujatia. Významná časť aktivít sa v rámci festivalu konala aj v osade Gorazdov a v okoli Kaplnky sv. Gorazda. Keďže táto stavba má už viac rokov, bolo potrebné pristúpiť k jej komplexnej rekonštrukcii - obnovie

vonkajšej fasády a interiéru. Súčasťou rekonštrukčných prac bola, samozrejme, aj rekonštrukcia spevnej plochy pred areálom kaplnky, ktorá vykazovala už značné opotrebenie. Práce na rekonštrukcii spevnej plochy realizovala firma Krovbau Ladislava Lenčša.“ – informoval nás starosta obce Ing. Marián Borza.

„Ten základný betón, ktorý tu bol a slúžil už možno 15 rokov, tak ten už bol zdeformovaný časom a poveternostnými vplyvmi. Tento podkladový betón sme odstránili, nahradili sme ho podoprovým kameňom a na ňom sme vytvorili kruh z zámkovej dlažby.“ zhodnotil majiteľ firmy Krovbau Ladislav Lenčša.

Samozrejmostou bola aj príprava okolia kaplnky, ktorú pracovníci obce postupne vykonsili. Ďalšie práce na príprave festivalu sa týkajú technického zabezpečenia všetkých priestorov, kde sa akcie počas festivalu konali, ako spoločenská sála ESO, kultúrny dom, miestnosti v základnej škole, telecvični alebo školskom klube. „Obec na základe požiadavky spoluorganizátora OZ Krediv taktiež pripravila všetky ostatné náležitosti k aktivitám, ktoré boli organizované v Gorazdove. To znamená, že tam bolo treba pripraviť pódia pre účinkujúcich a pre vystúpenia umeleckých telies,“ doplnil

informácie starosta obce Ing. Borza.

Okrem materiálneho zabezpečenia a prípravy priestorov pre konanie festivalu bolo nemenej dôležitou časťou príprava programu na festivalový týžden, ktorá sa začala už pred niekoľkými mesiacmi. „Obec aj v tomto roku pripravila pre návštěvníkov, ale aj pre svojich občanov, bohaté kultúrne podujatia, najmä čo sa týka sprievodných akcií, ktoré sú už rokmi osvedčené. Ťažiskom celého festivalu boli, samozrejme, divadelné predstavenia, nakoľko je to divadelný festival. V tomto roku spoluorganizátor - OZ Krediv vybralo 15 divadelných predstavení, ktoré boli odohrané v kultúrnom dome a verim, že naši občania ako aj návštěvnici mali z týchto predstavení bohatý duchovný a kultúrny zážitok.“ doplnil zástupca starostu obce Juraj Lenický.

Gorazdov Močenok - XVIII. ročník

bohatý a úspešný hlavne pre domáčich divadelníkov

Obec Močenok ako hlavný organizátor Festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok pripravila v spolupráci s usporiadateľmi: Občianskym združením KREDIV, Krajským osvetovým strediskom v Nitre, Základnou školou v Močenku, Farským úradom v Močenku, Klubom kresťanskej mládeže v Močenku, Občianskym združením Sv. Gorazda v Močenku a Miestnym odborom Matice slovenskej pre návštěvnikov tohto podujatia bohatý a zaujímavý program aj v tomto roku. Už po 18. raz sa herci, divadelníci, nadšenci a priaznivci kresťanského divadla, kultúry a histórie stretli v Močenku na celonárodnom festivale Gorazdovo Močenok. Rok 2010 je Rokom kresťanskej kultúry a Svätogorazdovským rokom. Festival kresťanského divadla Gorazdov Močenok bol zaradený do hlavného programu Roka kresťanskej kultúry na Slovensku. Aj to bola výzva pre organizátorov, aby pre návštěvnikov opäť pripravili zaujímavý a bohatý program na celý týždeň od 26. júla do 1. augusta.

Festivalové posolstvo a pozvanie na festival

Program festivalu sa začal hned v pondelok ráno, keď sa pred Sochou sv. Gorazda stretli pútnici nesúci festivalové posolstvo a pozvanie na festival nitrianskemu sídelnému biskupovi Mons. Viliamovi Judákoví. Štvrtá pešia púť do Nitry bola v tomto roku organizovaná aj v spolupráci so združením Slovenského orla. „Súčasťou festivalu Gorazdov Močenok je aj putovanie pútnikov do starobylej Nitry. Je to obnovaenie tradície, ktorú založili naši predkovia, keď kedysi chodili pešo do Nitry. Verím, že táto tradícia v našej obci zotráv a bude súčasťou festivalu aj v ďalších ročníkoch.“ dúfa v záchovanie pútu starosta obce Ing. Marián Borza. Trinásť pútnikov sa po požehnaní správcom farnosti Močenok vdp. Jozefom Černákom v nie veľmi priaznivom – zamračenom a pomerne chladnom počasi, vydalo po ceste solúnskych bratov, aby doniesli srdečný festivalový pozdrav až na Nitriansky hrad. Štyria z týchto pútnikov sa dokonca zúčastnili všetkých doterajších pútí do Nitry.

Napoludnie na Nitrianskom hrade pútnici spolu so starostom obce Ing. Mariánom Borzom a zástupcom starostu obce Jurajom Lenickým odovzdali festivalové posolstvo a kyticu polných kvetov z púte nitrianskemu sídelnému biskupovi Mons. Viliamovi Judákoví, ktorý ich pri-

jal vo svojej kancelárii. „V ostatných rokoch každoročne prichádza z Močenku skupina Gorazdovcov po cestách, po ktorých putovali aj naši predkovia. Je to veľmi krásny zvyk, ktorý vlastne spája to národné s kresťanským a chce oživiť to dobré, čo bolo v našom národe a v cirkvi na Slovensku a ktorá sa hodí aj pre dnešné časy. V tomto duchu prejavim aj v roku Gorazdovo Močenku, aby opäť šíril dobro, krásu, pravdu aj týmto spôsobom a Močenčanom želám, aby mali dostatok trpezlivosti, výtrvalosti a ochoty zachovať túto skvelú tradíciu dnešných čias.“ teší sa z návštavy a poszvania Mons. Viliam Judák.

kresťanskej kultúry tešíl aj riaditeľ cirkevného odboru Ministerstva kultúry SR Ján Jurán. Srdečne pozdravil všetkých prítomných. Samotný festival slávnostne otvoril správca farnosti Močenok vdp. Jozef Černák.

Festivalová porota

Bezprostredne po oficiálnom otváracom ceremoniáli bolo pripravené prvé súťažné divadelné predstavenie, ktoré sledovala aj festivalová porota. V tomto ročníku počas celého týždňa pracovala v zložení: predsedá poroty – Mišo Adamov Kováč a členovia: Elena Bakosová, Božena Čahová, Peter Weincler a vdp. Igor Hanko, ktorého počas prvého dňa zastupoval vdp. Jozef Černák.

Divadlo Dominus Močenok - MATKA

Ako prvý sa divákom aj porote predstavil domáci divadelný súbor Dominus s hrou Matka od Júlia Barca-Ivana. Režisérsky hru zastrešil Vladimír Sadilek a dramaturgom predstavenia bol Peter Čahoj. Okrem poroty a divákov aj oni ostro sledovali každú repliku predstavenia, pretože ich hra bola hraná ako prvá súťažná a navyše pred najvýbernejším publikom. „Táto hra rozhodne bola hodná toho, aby otvárala festival,“ – konštatoval dramaturg Peter Čahoj. „Nejaké veci sme od premiéry ešte vylepšili, tak díľam, že porota to oceni a dosiahneme nejaký pekný výsledok.“ „Dnes boli vynikajúci, malí veľmi zaujímavé rôznorodé obecenstvo, v ktorom neboli samí divadelníci a ten záverečný aplaus bol dojímavý,“ – pridal sa režisér Vladimír Sadilek. „Herci dnes odviedli kus poctivej práce, aj keď my z dramaturgom sme zas videli chyby ako vždy, ale kto nerobí chyby keď hrá, d'akujem im veľmi pekne.“

Názory niektorých pozvaných hostí

Pozvanie na otvorenie festivalu každoročne prijme množstvo osobnosti zo štátnej správy, samosprávy, cirkví, predstaviteľov kultúrneho, politického a spoločenského života. Mnohí z nich si pokladajú za čest opäťovne sa zúčastniť tohto festivalu.

Ján Jurán, riaditeľ cirkevného odboru Ministerstva kultúry SR

Som vždy nielen poctený, ale aj potesený, keď dostávam pozvanie na Gorazdov divadelný Močenok, protože ja sám

Slávnostné otvorenie 18. ročníka

Popoludní sa v priestoroch kultúrneho domu v Močenku konalo slávnostné otvorenie 18. ročníka Celonárodného festivalu kresťanského divadla Gorazdovo Močenok. Všetkých účastníkov festivalu na pôde obce srdečne privítal starosta obce Ing. Marián Borza. Už 18. ročníku celonárodného festivalu sa zvlášť v Roku

som bol kedysi ochotník, takže mám, myslím si, blízko k divadlu a som veľmi rád, že práve na tomto festivale sa prezentuje kresťanské divadlo a kresťanské hodnoty.

Viera Tomanová, poslankyňa NR SR

Treba podakovať v mene celého Slovenska tým, ktorí zorganizovali po prvýkrát aj po 18., krát tento festival. Ja si myslím, že by bolo veľmi dobré, keby sa o nôm ďaleko viac vedelo. A teraz už len dákovať Močenku, že existuje a Gorazdovmu Močenku, že sa pravidelne vracia k tejto tradícii. Bola som veľmi milo prekvapená úrovňou domáceho divadelného súboru.

Jozef Markuš, predseda Matice slovenskej

Ja som si dnes naprieklad uvedomil, že aj my, Slováci, máme niečo ako svätú Trojicu, teda Cyrila, Metoda a Gorazda. To je, samozrejme, trošku povedzme prehnáne v takom zmysle, že tá pravá svätá Trojica je Božia. Toto boli ľudia, ale ľudia, ktorí žili s Bohom a žili pre Boha. Močenský festival je ozaj veľmi cenný aj veľmi moderný. Myslím si, že za tých 18 rokov Močenok a jeho festival urobil veľa pre slovenskú kresťanskú kultúru.

Milan Belica, predseda NSK

Ja chodím každý rok pravidelne na toto podujatie. A toto podujatie si jednoznačne väžim z viacerých dôvodov. V prvom rade z úcty k tomu, aký názov toto podujatie nesie tento festival a to je sv. Gorazd. Je to skutočne osobnosť, ktorá je takým jasným lúčom v našej histórii.

Dr. Miroslav Holečko, predseda spoločnosti sv. Gorazda z Národného osvetového centra

Chcem povedať, že tento festival tým, že už vlastne má dnes maturitný vek, že

je to už dospelý festival, jednoznačne presvedča nielen domáce publikum, nielen odborníkov, ktorí sa schádzajú na tomto festivale, ale aj tých, ktorí majú divadlo - amatérské, divadlo - amatérsku divadelnú tvorbu na starosti, že je to kvalitný festival a preto sa víťazi tohto festivalu zúčastňujú aj na najväčšom, najstaršom divadelnom festivale v Európe, na Scénickej žatve.

Priležitosťná poštová pečiatka

Podvečer prvého dňa festivalu patril svätej omši v Kostole sv. Klementa, ktorú celebroval vdp. Jozef Černák, správca farnosti Močenok. Vo svojej homílie poukázal na tendenciu mladých ľudí vyberať si zo svoje vzory slávnej osobnosti. Upozornil však, že pravým vzorom by mal byť rodičia zodpovedné vychovávajúci svoje deti.

Po svätej omši pán farár slávnostne požehnal priležitosťnú poštovú pečiatku klubu filatelistov 52-46 a vyjadril nádej, že odkaz sväteho Gorazda bude pretrvávať aj naďalej.

Večer po 20. 00 h sa v spoločenskej sále obecného úradu konala sprievodná akcia - uvedenie priležitosnej poštovej pečiatky „Sv. Cyril a Sv. Metod u Sv. Gorazda“ z dielne Klubu filatelistov 52-46 v Močenku. Prítomným sa prihovoril predseda klubu filatelistov v Močenku Jozef Kútney a historik a filatelist Dr. Jozef Gál. Oboznámlí návštěvníkov vermisáže s dôvodmi realizácie tejto pečiatky, historiou a okolnostami vzniku tohto zbierkového diela.

Divadlo ASI zo Šale

Záver pondelkového programu patril divadelníkom zo Šale – divadlo ASI sa

predstavilo s hrou Návrat do raja - o zábave, priateľstve, emóciách, následkoch nerozmyslených činov a treste za ne. Súťažné predstavenie si príšla pozrieť okrem poroty aj viac ako stovka divákov.

Divadlo ASI sa na festivale Gorazdov Močenok predstavilo po prvýkrát a súťažnú hru Návrat do raja režisérsky zastrešili Roman Budai a Myro Demín.

„Predstavenie nám zrelo v hlave už dlhé roky – od zhliadnutia filmu Poprava. Myslím, že toto prestavanie na festival patri, pretože je to téma veľmi vážna, téma smrti, téma záchrany a priateľstva,“ skonštatoval režisér Roman Budai.

Tvorivá dielňa pracovala na dramatizácii Krížovej cesty

od utorka v školskom klube základnej školy. V tomto roku fungovala jedna tvorivá dielňa, ktorej frekventanti v priebehu festivalového týždňa načvičili dramatizáciu Krížovej cesty na motívy predlohy Mons. Viliama Judáka Krížová cesta národných svätcov.

Dielňu otvorili starosta obce Marián Borza a tajomník občianskeho združenia Kredit Peter Sýkora spolu s vedúcou kultúrneho strediska a lektormi. Pre potreby festivalu podklady na Krížovú cestu do tvorivej dielne upravili vdp. Igor Hanko, Miriam Kičiňová a Peter Sýkora. Krížová cesta bola zameraná na národných svätcov, takže autori museli v životopisoch slovenských svätyň hľadať podobnosti s jednotlivými zastaveniami Ježišovej krížovej cesty. Takmer týždňový nácvik sa konal pod režisérskou taktovkou skúseného Petra Weincillera, asistovali mu lektorky Dária Fehérová a Miriam Kičiňová.

Historická udalosť - uvedenie poštovej známky sv. Gorazda

Druhý festivalový deň, utorok, počasoval popoludní v spoločenskej sále obecného úradu vernisážou poštových známk z emisie Sv. Sedmopočetníci - Sv. Gorazd a sv. Klement. Vernisážu sprevádzala Bc. Mária Vörösová a filatelist Jozef Kútney. Presne v deň svätého Gorazda sa teda udal historický okamih v rodisku tohto svätcu bola uvedená do života prvá poštová známka s vyobraze-

Spomienkový dokument na dekana A.Dubravického

Posledným bodom programu bola v stredu videoprojekcia v priestoroch kultúrneho domu. Témou večera bol spomienkový dokument na dekanu Alojza Dubravického, ktorý pôsobil v Močenku pred niekol'kimi desaťročiami a vďaka svojej práci a prístupe k veriacim rezonujú milé spomienky naňho v myslach obyvateľov obce dodnes. Žiaľ, projekcie sa zúčastnila iba hŕstka domáčich obyvateľov, ktorí si s radostou spomínajú na pôsobenie dekanu Dubravického v Močenkovi. Ostatní účastníci festivalu pracovali v tvorivej dielni.

Tanečné divadlo Shadow od music

Program štvrtého dňa 18. ročníka festivalu sa začal predpoludním súťažným divadelným predstavením mladých divadelníkov z tanečného divadla Shadow of music pri Základnej umeleckej škole v Turčianskych Tepliciach. Ako námet si vybrali Stvorenie sveta na motívy knihy Genesiz. Divákov uviedol do dejasa hlas rozprávača - to čo prerozprával, tanečníci vyjadrieli tancom a strhujúcou hudbou. Postupne sa dejom divák dostal od stvorenia neba a zeme, rastlín a živočíchov až po stvorenie ľadovca. „Ja sa orientujem na pohyb a nebudím mať robiť choreografie, ktoré nič nepovedia ľuďom. Proste, chcem tu svoju tvorbu nieču ľuďom povedať. A toto je jedna z tých vecí, ktoré som chcela povedať - stvorenie sveta vyrobí len pohybovou formou,“ prezentovala nám režisérka Monika Kajanová. Divákom sa toto zaujímavé stvárenie stvorenia sveta páčilo, nadchli ich nielen výkony tanečníkov, ale aj hudba a farby. Mladé tanečníčky od 13 do 18 rokov sa do projektu stvorenia sveta s nadšením zapojili aj keď ich na skúškach čakala drina.

Divadelný súbor (nie) JE čo dodat' z Nitry

Ďalším súťažným divadelným predstavením bolo vo štvrtok divadlo s podobnou témovej ako predošlé - divadelný súbor (nie) JE čo dodat! Pri združení Mariánskej mládeže v Nitre sa totiž predstavil s hrou Jaroslavy Muchovej Príbeh stvorenia. Hra divákom prerozprávala príbeh stvorenia sveta od prvého dňa až po vyhnanie Adama a Evy z raja. Predstavenie zaujalo zaujímavými kostýmami tanečníkov, priliehavou hudbou a bohatými svetelnými efektmi. Myšlienku prerozprávať príbeh o stvorení sveta tancom mala režisérka predstavenia Jaroslava

Muchová, s realizáciou jej pomohol celý kolektív. „Myslím si, že stvorenie sveta má ako také čo povedať a takým spôsobom je to také modernejšie. Nechceli sme to poňať ako klasickú činohru, ale také niečo scénické, - prezradila režisérka Jaroslava Muchová. „Toto je naše prvé tanečné divadlo. Skúšky boli ľažké a tie záciatky boli ľažké, ale všetko sa to vypracovalo. Ešte máme čo na sebe zlepšovať, určite.“ Väčšinou mladí herci, ktorí v súbore účinkujú, sa teraz museli naučiť vyjadrovať tancom, témach ich však zaujala a preto sa s nadšením pustili do realizácie projektu.

DIK z Čičavy

Tretie štvrtkové divadelné predstavenie režíroval kolektív súboru - je ním divadelný súbor zložený z mladých ľudí z Čičavy, ktorý sa volá DIK - divadlo inšpirované Kristom a na festivale sa predstavili s hrou, vlastne krátkymi etudemami Zachránená cudzolozinka, Vojaci a Rodina. Členovia súboru tvoria scenáre jednotlivých hier ako kolektív. Vždy sa dohodnú na tom, aké posolstvo chce dôvodom odovzdať a potom tvoria. „Námety na tieto scény vznikajú väčšinou na predstavenia, na ktoré nás pozývajú, keď vždycky je nejaká téma dopredu určená a vlastne vždy sa predtým zideme a tvoríme scény na tieto danej témy. „Vždy sa snažíme, aby scény čo robíme, mali nejaké svoje posolstvo a scény, ktoré nemajú dajúť danú tému, tak sa snažíme vynechávať,“ objasnil princíp práce menej súboru Erik Horváth. Jednotlivé scény sa odohrávali na pódiu s minimom kulis a hocí s posolstvom lásky k bližnemu a viere v Boha, vždy plné humoru. Mladí z Čičavy boli na Gorazdovom Močenku po prvý raz, ale skúsenosti s divadlom už majú a to, že môžu hrať, berú ako boží dar. „Mne sa tu hralo výborne, skvelé publikum, skvelí ľudia a je tu taká atmosféra fajnaj. A ako som sa do toho dostal? Tak cez Boha. Určite. Boh poslal jedného krásneho ľadovca a tak som sa dostal do divadla. Bola to odmalička taká moja túžba hrať v divadle a spoznal som tu rodinu, vôbec som nevedel, že tu mám rodinu,“ vyznal sa jeden z hercov Erik Daňo.

DDS Gašparko z Lendaku

Popoludnie už patrilo aj močenskému divákövi dobre známemu detskému divadelnému súboru Gašparko z Lendaku. Lendačania si v tomto roku pod vedením Márie Budzákovéj pripravili divadelnú hru Štyri (manželky) na motívy chorvátskej legendy. Ide v podstate o pohľad na každého ľadovca, ktorý je obklopený ro-

dinou, majetkom, má svoje telo a svoju dušu - hra je o symbioze alebo nesúlade týchto sŕdoch vecí a o tom, ktorá má ktoré z nich bližší vzťah. „Téma je ľažká, chceli sme tam aj humor, neviem či sa to podarilo, ale cieľom je, aby sa možno ľudia zamysleli, kam smeruje nás život a aké sú naše životné hodnoty,“ konštatovala režisérka Mária Budzáková. Deti z Lendaku sa ľažkou témy zhstili s nadhľadom a čím viac ju hrajú, tým viac si ju prispôsobujú a dopĺňajú o drobné gestá alebo slová, ktoré ju spestrí aj divákom.

Festival navštívil i dekan močenského dekanátu

Podvečer ako tradične patril svätej omši v Kostole sv. Kleminta. Omšu celebroval vdp. Peter Brisuda, dekan dekanátu Močenok a obrad sprevaždza svojim spevom spevácky zbor z Jarku. Dekan Brisuda vo svojej homilií povzbudil veriacich k dosahovaniu vlastných cieľov a snov a vysoko ocenil obetavosť organizátorov aj účinkujúcich 18-tich ročníkov festivalu, ktorí rovnako kráčajú za svojimi cieľmi. Festivalu propagujúcomu kresťanstvo a kresťanskú kultúru poprial dekan Peter Brisuda mnoho trpezlivosti a šťastia: „Je to veľkým požehnaním pre kultúru a myslím si, že zvlášť aj pre nás kresťanov, že sa môžeme zviditeľniť a môžeme naozaj tieto kresťanske hodnoty dať tomuto svetu. A myslím si, že aj v tomto roku sv. Gorazda, je to práve na mieste, aby ich teda aj toto podujatie, ktoré slávime tu, v Močenku, naozaj prineslo.“

Program spestril i Jarocký spevácky zbor

Posledným bodom štvrtkového programu bolo vystúpenie Speváckeho zboru pri Kostole sv. Martina z Jarku v priestoroch Kostola sv. Kleminta po svätej omši. Poslucháčom sa hostia z Jarku predstavili pásmom sakrálnych piesni. Výborný jarocký spevácky zbor už močenskí poslucháči dobre poznajú z iných podujatí, zaujal však aj návštěvníkov festivalu, ktorí sa zúčastnili svätej omši a koncertu.

Ochotníci z Opatovej nad Váhom

V piatkovom programe 18. ročníka Festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok sa porote a divákom predstavili dva divadelné súbory so súťažnými predstaveniami. Prvým z nich bol Ochotnícky divadelný súbor z Opatovej nad Váhom s hrou Stanislava Vanča - Drotár zhrdzavených duší. Hra o rodákov z Opatovej, kňazov a profesorov Štefanovi Hlaváčovi, priniesla pohľad na kresťanstvo neprajnú dobu raného socialistizmu na Slovensku. Autor vykreslil život profesora Hlaváča v prelínajúcich sa príbehoch.

Predstavenie Drotár zhrdzavených duši poctil svoju náštvetou aj otec biskup Mons. František Rábek, ktorý má k tejto osobnosti mimoriadny a srdiečný vztah: „Je to postava, ktorá je z hľadiska našich dejín, tak národných ako cirkevných, veľmi významná. Napríklad kardinál Tomáš rád spomína prof. Hlaváča, to bol jeho profesor na Gymnáziu v Michalovciach, čiže aj z toho vidíme, že akých mal študentov, akých vychoval. Chcem vyjadriť svoju hrđosť z toho, že tito mladí ľudia, niekto aj starší ľudia z Opatovej, urobili takýto pekný počin.“ Divadelný súbor zložený z ochotníkov milujúcich divadlo sa podujal svojím predstavením pripomienut' svojim spoluobčanom, ale aj celému Slovensku, nezabudnuteľnej osobnosti knaza a profesora Hlaváča.

Výstava fotografií 18. ročníkov GM

Po divadelnom predstavení ochotníkov z Opatovej sa vo vestibule kultúrneho domu konala vernisáž výstavy fotografií fotografa Filipa Lašuta pod názvom 18. ročníkov festivalu fotoobjektívom. Počas vernisáže sa mu za dlhorčného prácu pre slovenské ochotnícke divadlo podaroval Mišo Adamov Kováč. Filip Lašut fotografuje divadlá i sprievodné akcie festivalu Gorazdov Močenok od jeho prvého ročníka a dokumentuje tak festiválové dianie.

Benediktínski mnísi tradične na festivale

Poďvečer patril svätej omši v Kostole sv. Klementa. Piatkovú omšu celebrovali benediktínski mnísi z Bacúrova. Otec František sa vo svojej homilii venoval medziľudskej vzťahom, ktoré sú veľmi dôležité napriek aj počas organizovania festivalu Gorazdov Močenok. Vyjadril úprimnú radosť z toho, že sa koná už 18. ročník tohto kresťanského podujatia,

zvlášť ak je to v roku kresťanskej kultúry a Svätogorazdovskom roku.

Neprebudení z Rimavskej Pily

Záver piatkového programu patril opäť súťažnému divadlu. Večer pred deviatou sa náštevníkom a porote predstavil divadelný súbor Terézie Vansovej z Rimavskej Pily s hrou Martina Kukuciúna a Jaroslava Lacka - Neprebudení. Hra o dedinskom sprostáčikovi – husiarovi Ondrášovi Machuľovi poukazovala na intoleranciu väčšinu vo vzťahu k handicapovaným jedincom, nepochopenie a obavy skrývajúce sa za výsmech. „Námet ma oslovil hlavne kvôli tomu, že svojou myšlienkom je veľmi súčasný. Hlavne v dnešnej dobe je medzi námi veľa handicapovaných ľudí, ktorí ktorom sa spoločnosť stavia tak, ako sa stavia a myslím si, že treba hovoríť o týchto veciach a keď Neprebudení ako poviedka bola zdramatizovaná viačkrásne a hralo to veľa súborov, snažil som sa hľadať takú svoju vlastnú cestu,“ povedal nám režisér Jaroslav Lacko. Predstavenie Neprebudení bolo posledným podujatím piatkového programu, prišli si ho pozrieť asi dve stovky divákov.

Dária Fehérová a jej „MUŽ je MUŽ“

Šiesty festivalový deň – sobota – bol nabitý programom. Prvým podujatím tohto dňa bolo divadelné predstavenie STUDIA POETICA pri divadelnom súbore Daxner z Tisovca. Monodráma Stena Kaala Muž je muž bola sondou do myse podvedenejho muža. Hrala sa dokonca v netradičnom priestore – vo vestibule kultúrneho domu, kde sa herec hyboval v priestore baru a toaliet a portora a diváci sedeli ako v aréne v ostatnej časti priestoru. Náštevníci si počas hodinového predstavenia mohli vychutnať množstvo emotívnych scén a útah citovo zraneného muža. Režijne hru zastrešila návštěvníkom festivalu Gorazdov Močenok dobre známa lektorka a dlhorčná porotkyňa Dária Fehérová, ktorá prijala výzvu hrať inde ako na javisku a riskovať tak reputáciu svojho predstavenia. „Využili sme možnosť, že budeme hrať vo vestibule, kde je bar a kde sú záchodové dvere, ktoré teda my máme normálne postavené regulárne na javisku. Takže sú to pre nás veľké výzvy,“ komentovala zmenu javiskového priestoru režisérka Dária Fehérová. Hlavný predstaviteľ experimentuje rovnako rád ako režisérka, preto aj on súhlasi s neobvyklým javiskovým priestorom a dokázal sa v nom plne sústrediť na hru, čo diváci ocenili srdiečnym potleskom.

STUDIO POETICA pri DS Daxner v Tisovci

sa predstavilo aj v nasledujúcom programe – tentoraz však s inscenáciou Hájnikova žena. Scéna bola opäť situovaná do tesnej blízkosti herečky ako aréna. Monodráma na motívy diela P.O.Hviezdoslava bola plne prispôsobená súčasnému divákovi a hoci ju hrala jedna jediná herečka, nestratila tým nič na svojej kvalite. Režisér Jaroslav Lacko pri výbere hry hľadal vhodný titul pre etudo zahrnuté jedným hercom, ktorá by bola zaujímavá pre herca aj obecenstvo a priniesla by určité posolstvo aj súčasnému divákovi: „Tak nám napadla Hájnikova žena ako dieľo klasickej – jedno z najklasickejších slovenských diel, ktorá má stále čo priniesť a keď je obecenstvo vnímavé a herec vidí na tvári diváka odozvu, tak sa to hra výborne. Myšlim si, že divák prijal túto inscenáciu.“

Cyklotúry Sedempočetníkov sa zúčastnil aj Mons. Viliam Judák

Popoludní sa pred Sochou svätého Gorazda zišli vyznáváci cyklistiky a členovia Slovenského orla, aby si opäť vyskúšali svoje fyzické sily na trase Sedempočetníkov – Močenok, Cabaj-Čápor, Nitra, Ivánka pri Nitre, Mojmirovce, Veľká Dolina, Gorazdov. Učastníkov cyklotúry spred Sochy svätého Gorazda s príamym štastnej cestu vypravila vedúca kultúrneho strediska Gabriela Borzová a zástupca Slovenského orla Jozef Gálik.

Na viac ako 50 kilometrov dlhú cyklotrasu sa v tomto roku odvážili už z Močenku iba 5 účastníci, cestou sa k nim však pripojili ďalší 7 cyklisti. Na celej pešotóne bol nitriansky sídelný biskup Mons. Viliam Judák – spolu s ďalšími šiestimi cyklistami prišli do Gorazdova ako symbolickí Sedempočetníci. „Každý, nech už príde akokoľvek, tak si učí sv. Gorazda, keď sem prichádza s tým úmyslom. Ja do Gorazdova chodívali aj mimo túte, takže dnes som sa rád pripojil k pešotóne Sedempočetníkov, aby sme takto symbolicky spojili Nitru s Gorazdovom a Močenkou,“ povedal nám bezprostredne po príchode do Gorazdova Mons. Viliam Judák.

DS Matičiar z Podzámčoku

Popoludní divadelný súbor Matičiar z Podzámčoku odohral posledné súťažné predstavenie tohtočného festivalu. Išlo o hru Oldřicha Dubovského Na manželskom fronte sa štrajkuje. Veselohru o typických voľakedajších pomeroch na dedine, začiatky mechanizácie aj feminizmu režijne zastrešila Anna Babiačková.

Nesút'ažné divadelné predstavenia

Sobotňajšie popoludnie patrilo v sále kultúrneho domu i dvom krátkym nesút'ažným predstavenciam. Prvé odohral Detský divadelný súbor Gašparko z Lendaku. Súbor zdramatizoval známu baladu Isli hudeci horou, ktorá v podaní nadaných lendačkých detí nestratila nič zo svojho náboja. Dielo prerazprávali typickým gašparkovským spôsobom – využili svoje talenty a jednoduché hudobné nástroje – výsledok diváci ocenili srdečným potleskom.

Druhé predstavenie odohral Divadelný súbor pri Základnej škole sv. Gorazda v Nitre. Divákom v Močenku sa predstavili s hrou Igora Hanku a Petra Sýkora Exkursia z Gorazda. Hru o niekoľkých obdobiaoch zo života svätého Gorazda v podaní žiakov základnej školy režirovala Silvia Antonyová.

Cyklotúra pre nenáročných do Gorazdova

V podvečer starosta obce odprevadiel spred Sochy svätého Gorazda ďalších účastníkov cyklotúry – tentoraz pre nenáročných - z Močenku cez Pereš do Gorazdova na svätú omšu.

Program dňa pokračoval v už spomínanom Gorazdove, kde pred svätoomšou do rodiška svätého Gorazda dorazili cyklisti z oboch cyklotúr. Ani pútnikom sa nevyhýbali problémy a preto niektorí z nich museli posledné stovky metrov ku kaplnke prejsť pešo. Vôbec im to však neubralo na dobré nálade z úspešne absolvovanej cesty. Cyklisti sa s ostatnými účastníkmi festivalu stretli v podvečer, keď na bicycloch dorazili na svätú omšu do Gorazdova.

Svätá omša v Gorazdove celebrovaná Mons. Viliamom Judákom s asi 500 veriacimi

Pred začiatkom svätej omše sa s repertoárom piesní s náboženskou tematikou predstavil spevácy zbor Slovenského orla Večernica z Hrušovian. Svätú omšu celebroval nitriansky sidelný biskup Mons. Viliam Judák. Zúčastnilo sa jej asi 500 veriacich.

Otec biskup Mons. Judák sa vo svojej homílii venoval rôznym tématam, ktoré prináša život a samozrejme, aj Gorazdovmu Močenku šíriacemu medzi ľudmi dobro, lásku, vzájomnú úctu a posolstvo viery.

Dramatizácia Krížovej cesty v divadelnom podaní

Bezprostredne po skončení svätej omše sa na pódiu v Gorazdove pripravili herci z tvorivej dielne, aby predvedli dramatizáciu Krížovej cesty na motívy predlohy Mons. Viliama Judáka, ktorú naštudo-

vali počas festivalového týždňa pod vedením lektورov Petra Weincillera, Dárie Fehérovej a Miriam Kičinovej. Krížová cesta národných svätcov v úprave vdp. Igora Hanku, Miriam Kičinovej a Petra Sýkora dostala názov Priateľa Boží. 14 zastavení, ktoré sa striedavo odohrávali

na dvoch pódiach, hovorilo o živote slovenských svätcov a divákom približovalo fragmenty z ich života. Návštevníci sa medzi jednotlivými zastaveniami spoločne modlili. „Uvedomujem si jedno, že 5 dní je málo na to, aby sa veci

veľmi dobre zladili a fungovali. Ale ja som veľmi rád a vďačný všetkým, ktorí sa do celého projektu krížovej cesty zapojili a bojovali z celej sily, snažili sa naučiť texty, pripraviť sa,“ komentoval odohranú krížovú cestu jej režisér Peter Weinciller. V jednotlivých zastaveniach krížovej cesty si zahrali desiatky účastníkov – z divadelných súborov, hostí festivalu, obyvateľov Močenku i Hornej Kráľovej, Jarku, Šale a Nitry. Obrazy

cvičili deti i dospelí, ktorí chceli svojou troškou prispieť do stvárnenia obrazov o živote slovenských svätých.

Záver sôbory v Gorazdove patril koncert gospelových skupín Kéfas z Ružomberka a An(dz)elino z Nitry. Najmä mladí ľudia sa pri ich hudbe vynikajúco bavili. Skončením koncertu pod názvom Chváľte pána sa ukončil aj sobotňajší festivalový program.

Nedel'ná sv. omša v priamom prenose STV a Slovenského rozhlasu

Takmer celý posledný festivalový deň - nedela - sa konal v Gorazdove. Začal sa slávnostnou svätou omšou, ktorú celebroval Mons. František Rábek, ordinár ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky. Pontifikálnu slávnostnú svätú omšu v priamom prenose vysielala Slovenská televízia a Slovenský rozhlas. Mns. František Rábek sa vo svojej homilií venoval medziľudským vzťahom a najmä vzťahom ľudu k Bohu. Nabádal veriacich budovať svoj vzťah k Bohu a viere. Ako pekný príklad postupného budovania vzťahu k vieri sa dôstojnosťi aj festival Gorazdov Močenok, ktorý už 18 rokov nenáhlinsky spôsobom ukazuje jeho návštěvníkom cestu ku kresťanským hodnotám. „Samotný fakt, že sa 18. ročník konal, že pomerne veľa súborov sa zúčastnilo

festivalu, že tuná na Gorazdov prišlo tak včera ako aj dnes, myslím si, že doteraz najviac ľudí, tak to sú všetko také pozitívne javy, ktoré hovoria o tom, že toto podujatie nielen žije, ale sa rozvíja a to by som chcel zažať až do ďalších rokov, aby tento rozvoj pokračoval,“ poprial do ďalších ročníkov festivalu Mons. František Rábek.

Fragmenty Krížovej cesty

Bezprostredne po skončení svätej omše predvedli účastníci divadelnej dielne fragmenty Krížovej cesty, ktorú ako celok prezentovali počas predošlého dňa.

Výsledky 18. ročníka festivalu

Moderátorky Simona Mesárošová a Mária Vorosová vyhľásili výsledky 18. ročníka festivalu.

Ochotnícky divadelný súbor z Opatovej nad Váhom bol ocenený za vytvorenie divadelného dokumentu o živote knáša profesora Hlaváča v inscenácii DROTÁR ZHRDZAVENÝCH DUŠÍ. Divadelný súbor Terézie Vansovej z Rimavskej Pily za scénografiu v hre NE-PREBUDENÍ. Divadelný súbor Domka Partizánske si odnesol diplom za zobrazenie života dnešnej mladej generácie v inscenácii STACÍ OTVORÍT DLAŇ. Divadlo ASI Šaľa bolo ocenené za nastolenie morálnej témy v inscenácii NÁVRAT DO RAJA. STUDIO POETICA pri divadelnom súbore Daxner z Tisovca za javiskovú interpretáciu diela HÁJNÍKOVA ŽENA. Divadelný súbor Shadow of music pri ZUŠ v Turčianskych Tepličkach získal ocenenie za neverbalné stvárenie témy v inscenácii STVORENIE SVETA. Divadelný súbor (nie) JE čo dodat! pri Zdržení mariánskej mládeže v Nitre bol ocenený za stvárenie biblickej témy v inscenácii PRÍBEH STVORENIA. Detsky divadelný súbor Bosniáčik z Tepličky nad Váhom bol ocenený za priblíženie života a pôsobenia svätého Pavla deťom inscenáciou OTVOR OČI a divadelný súbor Matičiar z Podzámkoku za stvárenie klasickej inscenácie.

Porota udelila aj individuálne ocenenia

Ďalšie udelené ocenenia boli individuálne. Dária Fehérová získala cenu za režiu monodramy Muž je muž. Mária Budzáková za tvorivé pedagogicko-umelecké vedenie DDS Gašparko. Peter Liška za vytvorenie postavy profesora Hlaváča v hre Drotár zhrdzavených duší a Mariána Perenčajová za herecký výkon v hre Hájnikova žena. „Som veľmi

ráda, že sme si takto overili svoje schopnosti, ja teda režisérka a môj herc svoje herecké schopnosti a že sme zvládli pracovať v improvizovanom priestore. Dostali sme dve ocenenia, myslím, že 2. miesto je absolútne výborné a už len dobehnutý domáci súbor a máme to vo vrecku, “tešila sa z ocenení režisérka Dária Fehérová. „Pocit mám úplne úžasné, ceny hovoria za seba. Ja sama sa necítim byť takou dobrou herečkou, takže d'akujem, že to tí ostatní ocenili,“ povedala nám dojatá Mariana Perenčajová.

Najlepšie súbory na festivale

Na záver boli vyhlásené najlepšie divadelné súbory 18. ročníka festivalu Gorazdov Močenok.

3. miesto získal súbor DIK z Čičavy za inscenáciu kolektívu - TAKÝ JE ŽIVOT.

Porota udelila dve druhé miesta – jedno Detskému divadelnému súboru Gašparko z Lendaku za inscenáciu hry Márie Budzákovej Štyri (manželky)

a druhé Studiu Poetica pri divadelnom súbore Daxner v Tisovci za monodramu Stena Kaala Muž je muž.

Prvé miesto a hlavnú cenu 18. ročníka Gorazdovo Močenku získal domáci divadelný súbor Dominus za inscenáciu Július a Barča – Ivana MATKA.

Po vyhodnotení súťažnej časti festivalu podujatie slávnostne ukončil starosta obce Ing. Marián Borza. Potom nasledoval ďalší program pre návštěvníkov Gorazdova – prehliadka práce sokoľiarov a šermiarov, ukážky starej slovenskej kuchyne, vozenie sa na koni alebo prijemnej posedenie pri tónoch dychovej hudby Močenská kapela.

Zhodnotenie festivalu

Týždeň trvajúci festival sa tak blížil k svojmu koncu a jeho súťažnú časť bolo možné zdohdotiť. Slávnostného vyhodnotenia 18. ročníka festivalu Gorazdov Močenok sa ujali organizátori spolu s predsedom tohtoročnej festivalovej poroty Mišom Adamovom Kováčom, ktorý podrobne informoval o prínose festivalu, jeho kresťanských a kultúrnych hodnotách.

„18. festival Gorazdov Močenok, tá súťažná časť bola bez nadsádzky jedinečná, od účasti súborov počnúc, cez ich skladbu. Prišla asi polovica začiatokov a polovica zrejúcich súborov, paradox je, že aj medzi tými začiatokovkami sa prezentovali aj námetomovo krásne témy. Nemôžem nepodávať tomu nádhernému kolektívu vašej obce, že

Aktivity Slovenského Orla sa našej obce úzko dotýkajú posledných niekoľko rokov. Presnejšie odvtedy, ako Orol spoločne s obcou každoročne organizuje cyklistické púte do Gorazdova počas festivalu Gorazdov Močenok. Slovenský Orol ako organizácia však už v našej obci pôsobil. Pred niekoľkými desiatkami rokov tu vyvial mnohé aktivity ako napríklad športové stretnutia, najmä futbalové, divadelné predstavenia a iné. Spomienkou na jeho činnosť je napríklad aj názov Orlovňa v Ulici sv. Gorazda. „Chceme túto tradíciu obnoviť, verím,

že sa nám spoločným úsilím podarí vytvoriť také podmienky, aby Slovenský Orol opäť vyvial aktivity aj u nás a zaoberal sa hlavne športovými aktivitami,“ doplnil starosta Ing. Borza.

Členovia a sympatizanti tejto organizácie sa v počte niekoľkých stoviek stretli aj na spomínanej Cyrilometodskej púti v Nitre, čo znamená vzostupný záujem o športovanie zo strany obyvateľstva.

Močenčania pozvaní Slovenským Orlom na cyklopút'

Počas sviatku svätého Cyrila a Metoda, v pondelok 5. júla, sa uskutoční už 11. ročník Cyklistickej cyrilo-metodskej púte do Nitry, ktorú organizačne zastrešuje Slovenský Orol, dobrovoľná spoločenská organizácia zameraná najmä na športovú a kultúrnu činnosť, s dôrazom na kresťanskú hodnotovú orientáciu. Do cieľa púte, do Nitry, sa pútnici schádzajú zo širokého okolia. Čažiskom celej púte sú cyklistické pešote, ktoré vyzriažajú z rôznych častí kraja a stretnú sa práve v Nitre. „Do Nitry chodíme v pešotách v sprievode s policajtmi, lebo nás býva okolo 300 až 400. Je to pút' Slovenského Orla priprádaná pre všetkých pútnikov, čiže aj nečlenov Orla,“ informoval nás predsedu spoločnosti Slovenský Orol Ing. Jozef Gálik. Pri pohľade na mapu je zrejmé, že miesta, odkiaľ cyklisti vyrážajú, tvoria akúsi symbolickú hviezdu,

ktorej stred tvorí mesto Nitra. Okrem pešotov z Levice, Mojzesova, Mojmicovie, Rišňoviec, Hrušovian a Veľkých Vozokán bude v tomto roku jeden pešot vypravený aj z Močenka. „Zraz je pred sochou sv. Gorazda a odchod je cez Cabaj-Cápor do Nitry. Záujemcovia sa môžu prihlásiť u pani Borzovej, ako vedúcej tohto podujatia. Bolo by dobre, keby sa prihlásili čo najskôr, aby som vedel kol'ko treba objednať tričiek,“ – doplnil informácie Jozef Gálik. „Požívam všetkých, najmä ľudí z Močenka a okolia, nech sa k nám pridajú. Pri príprave celého podujatia organizátori nezabudli ani na pútnikov, ktorí zo zdravotných alebo iných dôvodov nemôžu pút' absolvovať na bicykloch – pre nich je pripravená možnosť prísť do Nitry a zúčastniť sa svätej omše pešo, autom alebo autobusom. „Je pre nás veľkou cťou, že sa

môžeme prostredníctvom Slovenského Orla zúčastniť celonárodného púta v Nitre. Preto pozývam všetkých cyklistov, ktorí si trúfajú na túto cestu, aby príšli v pondelok 5. júla o 7.15 h pred sochu sv. Gorazda,“ – pozvala obyvateľov Močenku vedúca kultúrneho strediska Gabriela Borzová. „Ja som si uvedomil, že sv. Gorazd a sviatok Cyrila a Metoda spolu súvisia. Čiže skutočne ten Močenok patrí do tejto púte. Ak sa k nám Močenčania pridajú, tak tiež dostanú orolské tričko a budú účastní na živom koridore, kadiaľ pôjde sprievod na omšu,“ – presnal Ing. Jozef Gálik.

Sprievod bude prechádzať koridorm pútnikov až na miesto konania slávnostnej omše. Orolská cyklistická púť sa každoročne koná na podnet Národnej cyrilometodskej púte určenej všetkým vieriacim.

Komunita Kráľovnej pokoa vydala knihu ...

Dážď ruží od francúzskeho autora Gery Gauchera „Chcela by som sa rozhodnúť do celého sveta...“ O preklad kníhy z francúzskeho originálu sa zaslúžil akademický maliar Vladimír Hirko (pôsobiaci v Komunite Kráľovnej pokoa). Publikácia vychádza pri príležitosti 100. výročia prvej exhumácie telesných ostatkov sv. Terézie z Lisieux.

Našim súčasníkom prepadnutým pýche, pocitú sebestačnosti, duchu ziskuchitivosti a pritom často znechuteným zo života, či blízkym zúfalstvu, Terezka ponúka istú a priamu cestu - jednoduchosť a pokorú dieťaťa, osobnú dôveru v Bohu, synovskú a dcérsku lásku k Bohu. A Boh obdaroval toto dieťa, čo zomrelo úplne neznáme vo veku 24 rokov v útrobach kláštora Karmelu, neuvieriteľnou silou. Vo svojej autobiografií „Príbeh mojej duše“ napsala toto: „Celý svet ma bude milovať!... Dobrý Pán Boh bude v nebi misieť urobiť všetko, čo budem chcieť, lebo na zemi som nikdy nehľadala svoju vôľu... Po mojej smrti, uvidíte, to bude

ako dážď ruží. Áno, spustím dážď ruží (záhraky)... Budem tráviť svoje nebo tak, že budem robít dobro na zemi. Nie, nebudem si môcť vôbec oddýchnuť až do konca sveta, kým bude koho zachraňovať...“

Táto Terezkina túžba rozbehnúť sa svetom a evanjelizovať – milovať Ježiša a spôsobiť, aby bol milovaný – sa začala uskutočňovať vo Francúzsku po druhej svetovej vojne. Jej reliktár križoval krajiny od Paríža až po najmenšie dedinky. Odvtedy až po súčasnosť sa pút' reliktív nezastavila. Do dneška jej reliktív putoval po vyše 50 krajinách celého sveta. Zostávame v nádeji, že príputuje tiež na Slovensko. „Dážď ruží“, ktorý slúbia, naozaj prišiel – v podobe milosti, duchovného obrátenia, fyzického uzdravenia, milosti zmierenia medzi ľuďmi, zjavenia, tajomné vôle, rozhodnutia pre kniazské povolania... Všetko ostatné, čo sa odohráva v ľudských srdciach pri stretnutí s reliktárom, je nevypovedané a dôverné. Treba to zažiť. Je to stretnutie

s Bohom samým.

Veľkú pocutu získala sv. Terézia Ježiškova, keď jej 19. októbra 1997 Ján Pavol II. udeliil titul – učiteľka Cirkvi. Tým sa stáva najmladšou zo všetkých cirkevných učiteľov.

O vydanie tejto knihy sa zaslúžil páter Branko Tupý, moderátor a spoluzakladateľ Komunity Kráľovnej pokoa, ktorého jedným z poslaní je aj rozširovanie a prehľbovanie duchovného odkazu svätej Terézie Ježiškovej. V závere Prihovoru slovenského vydavateľa píše: „Terezka, učiteľka Cirkvi, vyučuj aj nás pravej múdrosti – daj nám poznáť Pána Boha tak, ako si ho poznala ty, nauč nás milovať ho tak, ako si ho milovala ty; vypros nám pevnú dôveru v Pána, v jeho moc a víťazstvo!

Olga Cerulíková

Poznámka:

Záujemcovia si môžu kúpiť knihu v kancelárii Komunity Kráľovnej pokoa.

Močenčanky na Majstrovstvách sveta vo futbale

V čase od 11. júna do 11. júla tohto roka sa v Juhoamerickej republike konali Majstrovstvá sveta vo futbale. Do súťaže o najprestížnejší futbalový titul sa prebojovali aj reprezentanti Slovenska, čo znamená, že napriek obrov-

mu najlepšie priemerné hodnotenie divákov, takže vďaka našim kamarátom a rodine, ktorí klikali celé dni a veľmi nás tým podporovali, začo sme im stráne vďačné, sme mali túto úžasnú možnosť a skúsenosť zažiť Afriku a

Slovensko - Paraguaj, žiaľ, neboli to práve tie vydané zápasy, ale čo už. Atmosféra tam sa nedá opísť, pretože domáci obyvatelia si naozaj život užívajú oveľa viac ako my Slováci," skončovala Erika. „Vuvuzely sú typickým znakom týchto majstrovstiev, ľudia si na to musia zvyknúť a myslím si, že tie majstrovstvá budú vďaka týmu vuvuzelám nezabudnuteľné. Je to troška iritujuče, ale my sme si na to rýchlo zvykli, nevadilo nám to. V telke to znie ako včeli úl, ale na tom mieste sa ľudia zabávajú, trúbia, mávajú vuvuzelami, je to pre nich tradičné," doplnila toľko diskutovanú tému o vuvuzelach Beáta. Dievčatá si samozrejme, tiež kúpili vuvuzely – typické trúbky s hrdým nápisom Slovakia mali v miestnom nákupnom centre.

skej vzdialenosťi od Slovenska mnohí futbaloví fanúšikovia túžili povzbudzovať svoj tím priamo v mieste konania zápasov. Zájazdy na majstrovstvá ponúkali mnohé cestovné kancelárie, ale dali sa vyhrať aj v niekoľkých súťažiach. To je prípad fanušičiek z našej obce – Ing. Beáty Gierovej a Ing. Eriky Horváthovej. „Tak náhodou sme na internete našli upútavku na súťaž – Ukáž, ako fandíš slovenskému tímu – a tak sme sa rozhodli, že je dosť veľká šanca na to, aby sme vyhrali," – začala rozprávanie so šťastným koncom Beáta. „Natočili sme krátké video a vložili sme ho na internet. Vyhrať mal ten, kto

majstrovstvá.“ Hoci je futbal prevažne doménou mužov, tieto dievčatá mu fandia už dlho a nenechajú si ujsť žiadnu príležitosť naživo si pozrieť dobrý futbalový zápas. Určite aj to bol dôvod, prečo sa na majstrovstvách chceli zúčastniť a pridali sa k davom fanúšikov. Leteli 12 hodín s prestupom v Káhire, kde sa celým letiskom ozývalo nadšené skandovanie slovenských fanúšikov. Prvý zápas si posreli v Rustenburgu, kde štadión pojme viac ako 44 tisíc návštěvníkov a druhý zápas absolvovali v Bloemfonteine. „Boli sme na prvých dvoch zápasoch, to bolo Slovensko – Nový Zéland a

Lístky na zápas s Paraguajom mali do horného sektora, štadión však neboli vypredaný, tak presvedčili jedného z organizátorov, aby ich pustil na lepšie miesta. „Dala som mu slovenský šál na krk, nech má od nás nejaký darček, tak nás nakoniec pustil. Sedeli sme v prvom rade pri striedačkach, bolo to proste neopisateľné, neskutočný zážitok," usmievala sa pri spomienke na tento zápas Beáta. Napriek tomu, že počas dní, ktoré dievčatá strávili v Afrike stáli svetlo slnku, bola nezvyčajná zima – počas dňa bola maximálne 15 °C, v noci teploty klesali až na -8 °C. „Videla som ako v trestkúcej zime chodi černoč s nanukmi, bolo to veľmi prekvapujúce, ale domáci v tom nevideli žiadny problém, tie

nanuky si kupovali. Najzaujímavejšie bolo to, že Slováci z Trnavy si priniesli tekvičkové jadierka a ponúkali ich domácim černočom a učili ich, ako ich lúskat," takisto sa nezdržala smiechu pri spomienke na černočov trápiacich sa s jadierkami Erikou. Bežné jedlo si dievčatá príliš nechváli, na zvyknutie si na nové chuti boli v Afrike príliš krátke, ocenili však, že kuchári sa snažia. Počas studených dní im napríklad pripravili aj polievku, ktorú oni nevarievaný – a taký bol aj výsledok. „Tá polievka bola všeliká, vyzeralo to skôr ako kakao! Ale vždy tam bolo k dispozícii nejaké ovocie, zelenina, takže sa to dalo prežiť. Nešli sme tam predsa kvôli jedlu a tú futbalová atmosféra to všetko vynahradila," dodala Erika.

K zaujímavému programu patrilo aj jednodňové safari, kde dievčatá nájaliach uchávtili žirafy alebo spoločne sledovanie zápasov, ktoré sa konali v ostatných afrických mestách.

Domov si tieto mladé dámy odnesli úžasné zážitky, spomienky a najmä vďaku v srdci všetkým, ktorí im pomohli dostať sa do Afriky. „Bol to neskutočný zážitok, ktorý by sme určite nezažili, keby nebolo obrovskej podpory priateľov, rodiny a známych, ktorí sme vobec nečakali," netajila vďačnosť Beáta. „Ešte raz by sme chceli srdečne podčakovať všetkým našim kamarátom, kolegom a rodine, bez ktorých by sme v Afrike neboli. Dakujeme!" ukončila rozhovor Erika.

10. výročie Klubu cvičiek pre zdravie

V prvej polovici júla sa v priestoroch spoločenskej sály Eso stretli členky Kluba cvičiek pre zdravie, aby spoľočne oslávili 10. výročie od začiatku svojho organizovaného stretnávania sa. V úvode podujatia sa prítomným prihovorila lektorka a zakladateľka klubu cvičiek Mgr. Anna Tóthová, ktorá zároveň podčakovala sponzorom za pomoc. Neskor bol pre zúčastnených prípravený krátky kultúrny program v podaní detí z klubu Karate Močenok a niekoľkých členiek Klubu cvičiek.

Členky klubu sa stretnávajú pravidelne niekoľkokrát do týždňa na lekcíchach, na ktorých sa presne cieľenným cvičením snažia zmierniť svoje zdravotné problémy, zlepšiť si kondičiu a stremiť sa s priateľkami. V klube sa za ostatných 10 rokov vystriedali už desiatky žien, z ktorých väčšina je stále aktívnymi členkami. „Boli to roky veselé, hlavne tým, že sme pridávali rôzne cvičenia podľa zdravotných problémov, potom aj to, že chodíme do domova dochodcov k tým starým, takže ten čas veľmi rýchlo uplynul. Čo ma vždy najviac teší je, že sa vrátia tie ženy, ktoré už predtým chodili, z rôznych dôvodov, bud' rodinných alebo zdravotných nemohli chodiť, ale teraz chodia opäť, takže to ma teší,“ netajila radosť zo zájmu žien o jej cvičenie vedúca klubu Mgr. Anna Tóthová.

Počas rokov predviedli cvičenia lektorka Mgr. Anna Tóthová vydala cvičacie programy pre jednotlivé skupiny žien tak, aby vyhovovali ich požiadavkám a najmä preferovanej zdravotnej stránke, pretože väčšina žien sa do klubu pridalá najmä zo zdravotných dôvodov. „Prišli mi k tomu také menej zdravotné problémy, pretože sedávame zamestnanie to prináša so sebou – stuhnutú chrbičiu a podobne, takže chcela som trocha cvičiť, aj od stresov si oddýchnuť, tak som sa zapojila,“ povedala nám Gabriela Sklenárová. „Som z Hájskeho a tohto klubu som sa pridalá z toho dôvodu aj s priateľkou, pretože nás si nič takého momentálne nerobí a keďže máme už určitý vek, tak je veľmi dôležité, aby sa človek pravidelne hýbal,“ dodala Magdaléna Juríčková. „Ja som sem príšla prývkrát v apríli a od toho času som pondelky a štvrtky v telocvični,“ – po-

chvalovala si Darina Štangová. – „Neboli ma chrbát, môžem sa hýbať, takže som spokojná a je radosť byť v tejto parti.“

Zrejme do najvyššieho veku cvičiacou členkou je zatiaľ Magdaléna Tomková, ktorá aktívne cvičila ešte dlho po 70-tke: „Veľmi dobre som sa tam cítila, je tam dobrý kolektív. Tedy, keď som tam ja chodila, mala som 75 rokov a keď som skončila, bola som najstaršia.“

Sponzori pozvaní na oslavy 10. výročia Klubu cvičiek pre zdravie takisto

ná, poprial členkám klubu tréner karate Bohumil Kadyan.

Niektoré členky klubu boli za svoju starostlivosť o vlastné zdravie počas ostatných desiatich rokov a dlhodobé členstvo v klube odmenené spomienkovým diplomom. Všetky pozvané dámy dostali zožbierané recepty, ktoré si počas rokov vymieňali na svojich stretnutiach a pekné medovinové srdiečko. Členky klubu si pri priležitosti 10. výročia založenia Klubu cvičiek pre zdravie ocenili aj obetavosť a odbernosť svojej lektorky Mgr. Anny Tóthovej – odovzdali jej spomienkovú plaketu.

Napriek tomu, že klub funguje už spomínaných 10 rokov, jeho vedúca Mgr. Anna Tóthová sa ženy so zdravotnými problémami nechystá nechať v štúchu a s činnosťou skončiť. Chce im pomáhať aj nadálej. „Bola by som rada, keby tie, ktoré cvičia vydržali, pripadne, keby prišli ešte ďalšie a nebáli sa aj keď majú problémy, lebo už 3 roky máme skupinku žien, ktoré cvičia len pol hodinky, viacaj nemôžu, lebo sú po operácii bedrového kĺbu alebo majú iné vážne zdravotné problémy, takže cviky sú prispôsobené ich potrebám.“

Prijemné posedenie k výročiu založenia klubu sa skončilo v podvečerných hodinách a v nasledujúcich dňoch sa členky opäť stretli v telocvični v cvičebných úboroch, aby si ďalej upevňovali svoje zdravie.

výrazne podporili rozvoj klubu. Ich podpora bola materiálna – napríklad poskytnutie priestorov na cvičenie, reflexných prvkov alebo aj nemateriálna, keď pre záujemkyne z radov členiek klubu zorganizovali krátky kurz sebaobrany. „Chcel by som začať klubu cvičeniecky hlavne pevné zdravie, veľa úspechov a najmä elán do ich ďalšej práce a cviče-

Močenský dorast postúpil do V. ligy

Močenskí dorastenci majú za sebou úspešnú sezónu, ktorú korunovali postupom do V. ligy.

V kádri pred novým ročníkom nenašli žiadne výrazné zmeny, bol stabilizovaný. Pozitívnu zmenu však bolo, že chlapci boli skúsenejší, vyzretejší a mali jasný cieľ - vyhrať svoju skupinu. Keď k tomu pripočítame disciplinu v zápasoch a vynikajúcu tréningovú morálku, výsledky nenechali na seba čakať. V 18-tich stretnutiach sme strelili 58 gólov a inkasovali iba 14. Jedinú prehru zaznamenali ešte na jeseň v Drážovciach. Na jar neziskali všetky tri body iba po remíze v Jarku i to po dostre diskutabilnej jedenáštke. Rozuzlenie však prinieslo až posledné kolo, keď sme na našom štadióne privítali nášho rivala o postup, mužstvo Nededu. Pred zápasom sme mali náskok dvoch bodov, teda nám stačilo uhrat i nerohodný výsledok. Na konci zápasu svietila na strane domáčich 2 a na súperovej 0. Takže o najlepšom kolektíve celej súťaže nebole pochyb.

Hlavným poslaním dorasteneckého futbalu je príprava futbalistov pre „A“ tímov. I v tomto ukazovateli môžeme byť spokojný. Za „A“ mužstvo nastúpili až štyria dorastenci: Kostoláni, Škopek,

Szorád, Révay. Neboli to iba „taktické striedania,“ keďže niektorí z nich nastúpvali i od začiatku zápasu a s ich výkonom bol spokojný i tréner „A“ tímu p. Andrašík. S potenciálom, ktorým chlapci disponujú a pri pracovaní na sebe budú určite platnou súčasťou družstva dospeľých.

Čo možno trochu mrzí je, že si iba malo močenských divákov našlo cestu

na štadión aby povzbudili našich chlapcov. Veríme, že v novom ročníku vo výsledku súťaži bude na zápasoch dorastu podstatne viac fanúšikov.

Chceli by sme sa podčakovať chlapcom, ktorí v doraste končia – Tomáš Škopec, Miloš Takács, Matej Szorád, Oliver Vágó, Tomáš Čunčík a prajeme im veľa športových úspechov medzi dospelými.

Výbor FK Močenok

Horný rad zľava: Takács, Tóth, Tichý, Svitáč, Pápay, Mackovič, Škopek, Szorád, Vágó, Sýkora
Dolný rad zľava: Dieser, Révay, Packa (kap.), Tóth (vedúci mužstva), Lenček (tréner), Kostoláni, Soroka, Čunčík

Chýbajú Dušan Dičér, Pavol Hanák, Vladimír Valent, Jozef Nagy a Bohumil Pákozdy, ktorí ako tréner viedol mužstvo do 15. kola.

Baráž futbalového dorastu

Dorastenci futbalového klubu Poľnohospodár Močenok vyhrali svoju súťaž a v sobotu 26. júna na nich čakala baráž. V Štrážanoch sa v súbojoch o postup do piatej ligy stretli tri tímy.

Pred zápasmi odovzdal víťazom jednotlivých tried poľáre a značkové lopaty predsedu oblastného zväzu Nitra Peter Martinec. I.A triedu dorastu vyhrali Zbehy, I.B triedu Močenok a I.C triedu

Klasov. Vylosovanie barážových stretnutí určilo, že dorastenci Močenku sa predstavia v dvoch zápasoch po sebe. Hrací čas zápasu bol 2x30 min..

V prvom stretnutí nastúpili proti dorastu zo Zbechov. Močenok mal v prvom polčase jasné prevahu, čo zúročil v otvárací gól kapitán Poľnohospodára Packa. S priležitosťami Zbechov si poradila obrana Močenka a brankár Pápay. Dorastenci Poľnohospodára v ďalšom priebehu doplatili na nevyužívanie sancií.

V druhom polčase boli Zbehy aktívnejšie a ich bojovnosť priniesla i ovocie. V 53. minúte sa po štandardke a chybe defenzívny Poľnohospodára dočkali výrovnania. Močenok však hned kontroval najlepším hráčom na ihrisku Packom, ktorý opäť poslal Poľnohospodára do vedenia. O konečnom výsledku 2:2 rozhodla 58. minúta a Budzová tečovaná strela. V rozstrele zo značky pokutového kopu mali viac šťastia dorastenci Močenku. Rozhodlo sa až v siedmej sérii, kedy Pápay vychytal Macha a Szorád z

bieleho bodu nezaváhal.

V ďalšom svojom stretnutí nastúpil Močenok proti Klasovu. Bleskový nástup do stretnutia zariadił Poľnohospodára Tichý, ktorého strela z priameho kopu skončila až v sieti Kováčovej bránky. V nasledujúcich minútach bol obraz hry rovnaký ako v prvom stretnutí – dobrá hra Močenku, ale opäť nevyužité šance. Za tie dorast Poľnohospodára pykal, nedorozumenie v obrane využil v 28. minúte Šimko a hoci sa zdalo, že gólu predchádzal faul, rozhodca gól uznal. V druhej časti boli opäť lepsi dorastenci Močenku – Škopek nastrelil v 38. minúte brvno. Po 3-ťom rohu v rade pri Pápavovo-

vej bránke poslal zatočenou loptou Klasov do vedenia Hrvola. Poľnohospodár už nemal sily na otočenie výsledku. V 57. minúte ho oslabil ešte Sýkora, ktorý po druhej žltej videl následne červenú

kartu. Močenok tak podľahol Klasovu 1:2. Baráz vyhrali dorastenci Zbehov, ale z postupu do piatej ligy Juh západoslovenského futbalového zväzu sa tešíli nakoniec hráči Močenku, ktorí ako jediní z tejto trojice prejavili o súťaž záujem.

FK Poľnohospodár Močenok – Zbehov 2:2 (1:0) na pok. kopy 7:6

Góly: 15. a 54. S.Packa – 53. a 56. Š.Budzel

FK Poľnohospodár Močenok – Klasov 1:2 (1:1)
Góly: 2. J.Tichý – 28. R.Šimko, 46. T.Hrvola

Bc. Marek Karlubík

Letný turnaj - Hochel Cup 2010

V nedeľu 18. júla sa na ihrisku Futbalového klubu Močenok uskutočnil turnaj Hochel Cup 2010. Turnaja sa zúčastnili mužstvá Hájskeho, Hornej Kráľovej, Jarku a domáci futbalový klub Močenok. Hrací čas jedného stretnutia bol 2 x 30 minút.

V prvom stretnutí nastúpil Močenok proti Jarku. Z množstva šancí dokázali hráči Močenku využiť jednu. Dedič ešte v prvom polčase zabezpečil Močenku tesnú výhru 1:0 a tým postup do finále. V druhom zápase si zmerali sily hráči Hornej Kráľovej a Hájskeho. Postupne po góloch Kollára, Úja, Práznovského a Kališa porazili Hájske 4:1.

Pred stretnutím o tretie miesto sa konala súťaž v kopaní penált. Štýria brankári postupne preverili 37 účastníkov. Najlepšie si v súťaži počínaли Piterka a Kováč. Vítazom s 10-timi presne kopnu-

tými penaltami sa nakoniec stal Richard Kováč, ktorý si z ruky hlavného sponzora podujatia Lúdovíta Hochela prevzal cenu a finančnú odmenu 200 Eur.

V súboji o tretie miesto sa stretlo Hájske s Jarkom. Obidve mužstvá si vypracovali niekoľko príležitostí, no bez gólového zakončenia. Brankári sa doslova prekonávali v zákrrokoch na bránkovej čiare a hráči v zahadzovaní šancí. Po režime 0:0 sa tak rozdrobilo až v penaltovom rozstrele. Na penalty vyhrali hráči Hájskeho 3:1 a obsadili tretie miesto.

Pred finálovým stretnutím odovzdal starosta obce Marián Borza a prezident futbalového klubu Marián Szabó ocenenie za dlhorodený aktívny prínos vo futbale v našej obci Mariánovi Mašlikovi.

Finále turnaja zaobstarali hráči Hornej Kráľovej a Močenku. V 7. minúte sa po Drotárovom priamom kope ujal Moče-

nok vedenia 1:0. Útočné akcie sa prelinali zo strany na stranu, ale ani jedno mužstvo sa do polčasu už gólové nepresadilo. V druhom dejstve pokračovali obidve mužstvá v útočnej aktivite. Močenok postupne gólmí Dediča a Majdiaka zvýšil svoje vedenie až na 3:0. Hrácom Hornej Kráľovej sa podarilo už iba skorigovať na 3:1, keď domáceho brankára prekvapil Šípk. **Vítazom futbalového turnaja Hochel Cup 2010 sa tak stali hráci Futbalového klubu Močenok.** Pohár víťazom odovzdal hlavný sponzor turnaja Ludovít Hochel.

Bc. Marek Karlubík

Organizátori sa tešili bohatej účasti divákov, ktorých na štadión zavítalo približne 1200. Pre všetkých návštěvníkov turnaja organizátori pripravili bohaté občerstvenie. Na záver bola vyžrebovaná bohatá tombola, do ktorej prispeli podnikatelia a sponzori 50-timi cenami.

Turnaj bol pre futbalistov Močenku hlavné prevíerek pred novou sezónou. Cez letnú prestávku nastali zmeny v kádri, jedná sa hlavne o posilnenie, s ktorým sú spojené i nové ciele v V. futbalovej lige skupine JUH.

POĎAKOVANIE

FK Poľnohospodár Močenok touto cestou srdečne ďakuje obci Močenok na čele so starostom obce Ing. Mariánom Borzom a kolektívu Kultúrneho strediska pod vedením p. Gabrieľoví Borzovej za veľkú pomoc pri organizovaní futbalového turnaja.

Veľké podčiakovanie patrí aj sponzorom, ktorí prispeli cenami do tomboly a to:

p. Ludovítovi Hochelovi, p. Jozefovi Benčíkovi, Ing. Miroslavovi Tóthovi, Ing. Milošovi Kútňemu, p. Štefanovi Rábekovi, p. Štefanovi Brestičovi, p. Jozefovi Nagyovi, p. Gabrielovi Blehovi, p. Radislavovi Lenčičovi, p. Peterovi Knázemu, p. Gabrielovi Odráškovi, p. Rastislavovi Benčíkovi, firme TIBI Horná Kráľová, Stavebnej firme BUCH, Potraviny Móry, p. Ivanovi Konečnému, p. Miroslavovi Lenčičovi, Invest spol. s r.o. Šafa Ing. Petrovi Perinovi, p. Michalovi Slávikovi, p. Jurajovi Syslovi, p. Vladimírovi Lenčičovi,

p. Jitímu Vylimecovi, p. Štefanovi Bakovi, HP Transport Logistic spol. s r.o., Ubytovanie MONDOK – Štefan Bleho, PD Močenok, Agrária spol. s r.o., Kvetinárstvo Hortenzia Močenok, p. Jozefovi Hippovi, Obuv Kompas, Kvetinárstvo Vierka Močenok, Phobos Šaľa – Ing. Vereš, p. Slavomírovi Nožičkovi, p. Petrovi Blehovi, p. Petrovi Pápavovi, p. Jánovi Lenickému, p. Miroslavovi Fábičovi, p. Stanislavovi Lovásovi, p. Ivanovi Sklenároví, p. Stanislavovi Sabovi, p. Slavomírovi Prúpnemu, p. Imrichovi Blehovi, p. Gabrielovi Lenčičovi, firme ELSA – Ing. Petrovi Szabovi, p. Ernestovi Dičerovi, p. Ľubošovi Packovi, Pizzérii Puples, p. Jánovi Verešovi, Poľovníckemu spolu Močenský háj, starostovi obce Močenok Ing. Mariánu Borzovi.

Všetkým Vám patri srdečná a úprimná vdaka !

Výbor FK Poľnohospodár Močenok

POĎAKOVANIE

FK Poľnohospodár Močenok touto cestou srdečne ďakuje Ing. Mariánovi Borzovi, starostovi obce Močenok, pracovníkom OcÚ pod vedením Miroslava Lóžiho - za ich pomoc sa nám podarilo krásne skrášliť športový areál.

Taktiež využívame túto možnosť a touto cestou chceme srdečne poďakovať za veľkú pomoc pri zorganizovaní futbalového turnaja pripraviek 3. až 5. ročníka Ing. Mariánovi Borzovi, starostovi obce Močenok a taktiež sponzorom turnaja Ing. Miroslavovi Tóthovi, p. Jozefovi Benčíkovi, p. Ludovítovi Hochelovi, p. Štefanovi Rábekovi, p. Jozefovi Nagyovi, p. Ladislavovi Kováčovi, p. Radislavovi Révayovi, p. Petrovi Knázemu, p. Vladimírovi Lenčičovi, p. Štefanovi Brestičovi, p. Gabrielovi Odráškovi, p. Martinovi Boháčovi, p. Hambalkovej - Bagetérii Vanilla.

Naše úprimné a srdečné podčiakovanie patri p. Jozefovi Benčíkovi, p. Gabrielovi Odráškovi a firme Inex za finančnú pomoc na opravu trávnika

Ďalej sa chceme srdečne poďakovať p. zástupcovi starostu obce Jurajovi Lenickému za sponzorstvo hráča FK.

Všetkým patrí naše úprimné a srdečné ĎAKUJEME!

INZERCIA

• Predám 3 – izbový byt v Močenku. Cena: 48 000,- € + dohoda.

Tel. kontakt: 0903 188 117; 00447871408841

• Predám kočík Peg Perego a detskú sedačku. Lacno. Tel. kontakt: 0908 496 247.

• **Jazykovka Moni so sídlom v Močenku ponúka v Šk.r.2010/2011 tieto kurzy: anglicky, nemecky, taliansky, francúzsky, španielsky jazyk**

- pre deti, žiakov, študentov, dospeľých,

- začiatocníci
- pokročili
- príprava k maturite
- opatovateľský kurz
- konverzácie – aj odborne
- preklady

Kontakt: 0910 351 021,
jazykovka.moni@centrum.sk,
www.jazykovkamoni.sk

MLNYN summer PARÁDA

spotrebiteľská súťaž
14.6. - 11.9.2010

Nakúpte za 30,- EUR v akejkoľvek predajni v Galérii MLYNY (vo fastfoodoch, reštauráciach a kaviarňach stačí za 5,- EUR) a hrajte o parádne letné ceny.

1. CENA

Alfa Romeo GIULIETTA
HM CARS
www.hmcars.sk autorizovaný predajca
a servis vozidiel FIAT, ALFA ROMEO
a LANCIA v Nitre

2. CENA

oresi
KUCHYNE

3. CENA

letecký zájazd pre 2 osoby
all inclusive na 8 dní v hodnote
1500,- EUR

KARTAGO tours

PARTNERI SÚŤAŽE:

...a ďalších **58** parádnych cien.

1. rok s Vami

Galéria MLYNY Vám prináša
koncert Elán v Nitre, sobota
25.09.2010, Amfiteáter Nitra.

10.09.

Nočné MLYNY

Nočné nákupy 21.00 - 23.00 h
Nočné Kino: Coco Chanel 19.30 h
Sex v meste 21.30 h

... a vyhraj lístok na ELÁN!

11.09.

Narodeniny s **ELÁN**om

15.00 - 18.00 h
autogramiáda, hudobné prekvapenie...
a 1000,- EUR k tomu!

12.09.

MLNYN deťom:
DOBA ĽADOVÁ ozíva...

www.mlyny-nitra.sk

mlyny

GALÉRIA MLYNY NITRA

NAKUPNO-ZÁBAVNÉ CENTRUM

Viac informácií na:
www.mlyny-nitra.sk